

Aile Sosyolojisinde Güncel Konular

Editör

Nebiye KONUK KANDEMİR

© Copyright 2026

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN	Sayfa ve Kapak Tasarımı
978-625-362-003-5	Akademisyen Dizgi Ünitesi
Kitap Adı	Yayıncı Sertifika No
Aile Sosyolojisinde Güncel Konular	47518
Editör	Baskı ve Cilt
Nebiye KONUK KANDEMİR ORCID iD: 0000-0002-2046-1133	Vadi Matbaacılık
Yayın Koordinatörü	Bisac Code
Yasin DİLMEN	SOC026000
	DOI
	10.37609/akya.4134

Kütüphane Kimlik Kartı

Aile Sosyolojisinde Güncel Konular / ed. Nebiye Konuk Kandemir.

Ankara : Akademisyen Yayınevi Kitabevi, 2026.

153 s. : tablo, şekil ; 160x235 mm.

Kaynakça var.

ISBN 9786253620035

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖN SÖZ

Aile, toplumsal yapının en temel kurumlarından biri olmayı sürdürürken, küreselleşme, modernleşme ve özellikle dijitalleşme süreçleriyle birlikte önemli dönüşümler geçirmektedir. Günümüzde aile sosyolojisi, yalnızca evlilik, ebeveynlik, akrabalık ve kuşaklar arası ilişkiler gibi klasik başlıklarla sınırlı kalmamakta; iletişim teknolojilerinin gündelik yaşama etkisi, dijital kültürün aile içi etkileşim biçimlerini dönüştürmesi, yeni ebeveynlik pratikleri ve sosyal politika tartışmaları gibi çok boyutlu konuları da kapsamaktadır. Bu nedenle aile, sadece özel alanda değil; aynı zamanda kamusal politika, teknoloji, iletişim ve refah ekseninde yeniden ele alınması gereken dinamik bir araştırma alanıdır.

Bu bağlamda Aile Sosyolojisinde Güncel Konular başlıklı bu eser, aile kurumunu değişen toplumsal koşullar çerçevesinde ele alarak literatüre güncel ve bütüncül bir katkı sunmayı amaçlamaktadır. Kitapta yer alan çalışmalar, aileyi hem makro düzeyde sosyal politikalar ve yapısal dönüşümler kapsamında hem de mikro düzeyde bireyler arası ilişkiler bağlamında incelemektedir. Aile, statik bir yapı olarak değil; toplumsal, kültürel, ekonomik ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda sürekli yeniden şekillenen bir ilişki alanı olarak değerlendirilmektedir. Özellikle dijitalleşmenin aile yaşamı üzerindeki etkileri, bu çalışmanın temel eksenlerinden birini oluşturmaktadır. Dolayısıyla kitap, aile sosyolojisinin klasik tartışmalarını sürdürürken aynı zamanda çağın ortaya çıkardığı yeni meseleleri görünür kılmaktadır.

Kitapta yer alan bölümler, aileyi farklı açılardan ele alan tamamlayıcı tartışmalar sunmaktadır. Bu çerçevede, aile politikalarının iletişim boyutunu merkeze alan analizler, Türkiye ve Avrupa Birliği ülkeleri karşılaştırması üzerinden aileye yönelik kurumsal yaklaşımları değerlendirmektedir. Bunun yanı sıra dijital çağda aile içi iletişime odaklanan çalışmalar, dijitalleşmenin aile üyeleri arasındaki yakınlık, etkileşim, mahremiyet ve iletişim pratikleri üzerindeki yansımalarını tartışmaya açmaktadır. Bu bağlamda, dijitalleşmenin gündelik yaşama nüfuz eden boyutları, yalnızca iletişim süreçleriyle sınırlı kalmayıp yeni teknolojilerin kullanım pratikleri üzerinden de değerlendirilmektedir. Özellikle Z kuşağında giyilebilir teknolojilerin kabulünü genişletilmiş UTAUT modeli temelinde ele alan kavramsal çalışma, söz konusu dönüşümü destekleyen tamamlayıcı bir perspektif sunmaktadır.

Kitapta ayrıca eşler arası iletişimde çatışmanın sembolik inşasını ele alan yaklaşımlar, aile içi ilişkilerin anlam üretim süreçlerini görünür kılmaktadır. Aile

Önsöz

içi şiddet olgusu ise çok boyutlu bir çerçevede değerlendirilmekte; bu kapsamda özellikle kolluk kuvvetlerinin görev ve sorumluluklarına odaklanan güncel bir çalışma aracılığıyla, şiddetle mücadelede kurumsal işleyiş ve uygulama süreçleri analiz edilmektedir. Bununla birlikte ebeveynlik pratikleri, baba-çocuk ilişkisi ve aile içi bağların dönüşümüne odaklanan çalışmalar, aile içindeki rol ve ilişkilerin yeniden tanımlanmasına katkı sunmaktadır.

Farklı kuramsal yaklaşımlar ve araştırma alanlarını bir araya getiren bu eser, aile sosyolojisinin güncel yönelimlerini çeşitli temalar üzerinden ele alırken, aileyi hem değişen hem de değişimi deneyimleyen bir toplumsal alan olarak değerlendirmektedir. Kitapta yer alan bölümler; dijital etkileşim, ebeveynlik, çevre, sosyal politika, teknoloji, eşler arası iletişim gibi başlıklar üzerinden aile kurumunun güncel görünümünü çok boyutlu bir şekilde ortaya koymaktadır. Bu yönüyle çalışmanın, aile sosyolojisi alanında çalışan araştırmacılar, öğrenciler ve konuya ilgi duyan okurlar için önemli bir kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Bu vesileyle, kitabın ortaya çıkmasında emeği geçen tüm bölüm yazarlarına ve sürece katkı sunan herkese teşekkür ederiz. Bu çalışmanın, aile sosyolojisi alanındaki güncel tartışmalara katkı sağlamasını ve yeni çalışmalara ilham vermesini temenni ederiz.

Prof. Dr. Nebiye KONUK KANDEMİR

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Sürdürülebilir Ebeveynlik (Eko-Ebeveynlik)..... 1 <i>Güzin Yasemin TUNÇAY</i>
Bölüm 2	Z Kuşağında Giyilebilir Teknolojilerin Kabulü: Genişletilmiş Utaut Modeline Yönelik Kavramsal Bir Öneri..... 17 <i>Tamer BAYRAK</i>
Bölüm 3	Aile Politikalarının İletişim Boyutu: Türkiye ve AB Ülkelerinde Sosyal Refah Anlatısının Karşılaştırmalı Analizi..... 39 <i>Hicran Özlem ILGIN</i> <i>Meral KURTULMUŞ</i>
Bölüm 4	Eşler Arası İletişimde Çatışmanın Sembolik İnşası: Transaksiyonel Analiz ve Sosyal Etkileşimsel Bir Yaklaşım 59 <i>Sultan ERGUN</i>
Bölüm 5	Birlikte Ebeveynlik Evi: Güçlü İlişki Evi Modelinin Anne Baba İlişkilerine Uyarlanması ve Türkiye Bağlamında Eleştirel Değerlendirme..... 91 <i>Gülce İLKEN</i>
Bölüm 6	Dijital Çağda Aile İçi İletişim..... 107 <i>Nebiye KONUK KANDEMİR</i> <i>Damla KARAGÜL</i>
Bölüm 7	Aile İçi Şiddetle Mücadelede Kolluk Kuvvetlerinin Görev ve Sorumlulukları Üzerine Güncel Bir Çalışma..... 123 <i>Aslı BEK</i> <i>İbrahim Tanju AKYOL</i> <i>Salih Ziya KUTLU</i> <i>Nahit BEK</i> <i>Tahir Anıl GÜNGÖRDÜ</i>

YAZARLAR

Doç. Dr. İbrahim Tanju AKYOL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,
Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek
Yüksekokulu, Yerel Yönetimler Pr.

Doç. Dr. Tamer BAYRAK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim
Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim AD

Dr. Öğr. Üyesi Aslı BEK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ezine
Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Meslek
Yüksekokulu, İşletme Yönetimi Pr.

Dr. Öğr. Üyesi Nahit BEK

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kentleşme
ve Çevre Sorunları AD

Öğr. Gör. Dr. Sultan ERGUN

Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Sosyoloji Bölümü

Arş. Gör. Tahir Anıl GÜNGÖRDÜ

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kentleşme
ve Çevre Sorunları AD

Doç. Dr. Hicran Özlem ILGIN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim
Fakültesi, Halkla İlişkiler AD

Gülce İLKEN

Doktora öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi,
Kadın Çalışmaları AD

Prof. Dr. Nebiye KONUK KANDEMİR

Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi,
Genel Sosyoloji ve Metodoloji AD

Sosyolog Damla KARAGÜL

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Meral KURTULMUŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz
Mart Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Salih Ziya KUTLU

Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,
Kentleşme ve Çevre Sorunları AD

Dr. Öğr. Üyesi Güzin Yasemin TUNÇAY

Çankırı Karatekin Üniversite, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Çocuk Gelişimi AD

Bölüm 1

SÜRDÜRÜLEBİLİR EBEVEYNLİK (EKO-EBEVEYNLİK)

Güzin Yasemin TUNÇAY¹

GİRİŞ

Sürdürülebilirlik, gelecek kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılama olanaklarını riske atmadan, sınırlı doğal kaynakların dengeli ve kontrollü olarak yönetilmesini ifade etmektedir. Biyoetik bir sorumluluk olarak sürdürülebilirliğin temelinde gelecek kuşaklara yaşanabilir bir dünya bırakmak bulunmaktadır. Bu doğrultuda, tüketimin yalnızca ihtiyaçlar doğrultusunda yapılması, atık miktarının en aza indirilmesi ve oluşan atıkların geri dönüşümünün sağlanması, karbon ayak izinin azaltılması, biyoçeşitliliğin korunması ve iklim değişikliğiyle etkin bir şekilde mücadele edilmesi, sürdürülebilirlik için yapılabilecek temel adımlardan (Des Jardins, 2006; Patterson, 2024). Sürdürülebilirlik hem günümüz hem de gelecek kuşakların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde tüketimin planlanmasıdır. Bu bağlamda, sürdürülebilir tüketim uygulamaları, toplumdaki bireylerin temel kaynaklara eşit erişimini güvence altına alarak sosyal adaletin, gelir dağılımındaki dengenin ve genel toplum refahının artırılmasına katkıda bulunmaktadır. Bu nedenle, sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için hem bireysel hem de toplumsal düzeyde ortak sorumlulukların üstlenilmesi gerekmektedir. Bireysel sorumluluk, küçük yaşta öğrenilip içselleştirilmeli ve günlük yaşamın tüm alanlarında uygulanarak hayatın bir parçası haline getirilmelidir. Bu yönüyle doğa dostu, bilinçli nesiller yetiştirmek; dünya için yapılacak en değerli yatırım olacaktır. İlk eğitimin ailede başladığı göz önüne alındığında, çevre eğitiminin de öncelikle aile içinde temellenmeli; sonrasında da eğitim kurumlarında sürdürülmelidir. Gerçek öğrenme, bireyin edindiği bilgileri davranışa dönüştürmesiyle gerçekleşir. Bu doğrultuda çocuğun doğaya ilişkin olumlu davranış kalıplarını içselleştirmesi için, söz konusu örnekleri öncelikle aile içinde, rol modelleri olan ebeveynlerinde gözlemlemesi gerekmektedir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi Çankırı Karatekin Üniversite, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi AD, gyasemintuncay@gmail.com, ORCID iD 0000-0003-4872-1096

KAYNAKLAR

- Akarsu, F. (2020). Yeşil Sürdürülebilir Yaşam ve İklim, A7 Kitap Yayıncılık Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti. İstanbul.
- Alam, S. & Hamzah, R. A. (2025), The role of parental involvement in promoting education for sustainability in primary schools. *Asian Education and Development Studies*, 2025, Vol. 14 No. 3 pp. 563-578, doi: <https://doi.org/10.1108/AEDS-07-2024-0151>
- Ayakdaş, A. (2023). Bebek ve Çocuk Giyim Markalarının Yavaş Modayı Destekleyen Çalışmaları, *International Academic Social Resources Journal*, 8 (51): 2983-2999. <http://dx.doi.org/10.29228/ASRJOURNAL.70771>
- Beyond Sustainability (2025). Eco-Parenting: Raising the Next Generation of Eco-conscious Children, (4.02.2026 tarihinde <https://beyondsustainability.in/2024/11/21/eco-parenting-raising-the-next-generation-of-eco-conscious-children/> adresinden ulaşılmıştır).
- Burgaz, E. (2021). Eski Spor Ayakkabı Parçalarıyla Yenilerini Yapmak, Bigumigu, (4.02.2026 tarihinde <https://bigumigu.com/haber/eski-spor-ayakkabi-parcalariyla-yenilerini-yapmak-peter-son-stoop/> adresinden ulaşılmıştır).
- Çınar, P. (2025). 9-10 yaş çocukların sürdürülebilir moda farkındalık düzeylerinin belirlenmesi. Mehmet Akif Ersoy University Journal of Education Faculty (74), 481-496. <https://doi.org/10.21764/mauefd.1548696>
- Çomak, N., Kaya, İ. & Seven, S. (2025). Sürdürülebilir Çevre Eğitimi Programı'nın Okul Öncesi Çocukların Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 14 (27), 1-27. Doi: 10.55605/ejedus.1482519
- Des Jardins, J.R. (2006). Çevre Etiği, Çevre Felsefesine Giriş, 1. Baskı, (Ruşen KELEŞ Çev. Ed.). Ankara: İmge Yayınevi
- Desmond M. A., Fewtrell M. S. & Wells J. C. K. (2024). Plant-Based Diets in Children: Secular Trends, Health Outcomes, and a Roadmap for Urgent Practice Recommendations and Research-A Systematic Review. *Nutrients*. Mar 1;16 (5): 723. doi: 10.3390/nu16050723.
- Coşkun Y. ve Alp Coşkun, E. (2022). Döngüsel Ekonomi ve Sürdürülebilirlik, Bilim ve Teknik, Şubat Yıl 55, Sayı 651, s. 16-27.
- Çiçekçepeti (2025). Biorfe 500 ml Bokashi Konsantr pH Düzenleyici Sıvılı 18 L Kompost Kovası İkili, (4.02.2026 tarihinde <https://www.ciceksepeti.com/biorfe-bokashi-kompost-kovasi-18-litre-ikili-set-18sgl-kcm82890103> adresinden ulaşılmıştır).
- Gören, G. (2022). Suda Çözünerek Kaybolan Vegan Bebek Ayakkabıları, (4.02.2026 tarihinde <https://bigumigu.com/haber/suda-cozunerek-kaybolan-vegan-bebek-ayakkabilari/> adresinden ulaşılmıştır).
- Fischer, M. & ark. (2023). Sustainable Consumption. In: Sustainable Business. SpringerBriefs in Business. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-25397-3_7
- Jay, F. (2019). Azla Mutlu Olmak, Sade Yaşam Rehberi, Aganta Kitap, Notos Kitap Yayıncılık Eğitim Danışmanlık, Çev.: Atilla Erol, 4. Basım, İstanbul, 2019.
- Hampton, S., Taylor, E. & Whitmarsh, L. (2025). Parenting and climate change: assessing carbon capability in early parenthood. *Popul Environ* 47, 34 (2025). <https://doi.org/10.1007/s11111-025-00506-6>
- Hepsiburada (2025). Composter Bahçe ve Gıda Atıkları İçin Elektrikli Kompost (4.02.2026 tarihinde <https://www.hepsiburada.com/composter-bahce-ve-gida-atiklari-icin-elektrikli-kompost-makinesi-sifir-atik-500-litre-yukse-kapasiteli-kompost-makinesi-otel-lokanta-gida-israfina-son-p-HBCV00008BL2BM> adresinden ulaşılmıştır).
- Katerina, E. (2020). Sustainability of buildings: environmental, economic and social pillars. *Business & IT*, Vol. X (2), pp. 2-11, <https://doi.org/10.14311/bit.2020.03.01>
- Kong, C. & Yasmin, F. (2022) Impact of Parenting Style on Early Childhood Learning: Mediating Role of Parental Self-Efficacy. *Front. Psychol.* 13:928629. doi: 10.3389/fpsyg.2022.928629

- Kontaş Aşkar T., Büyükleblebici O, Hismoğulları A., A, & Hünkerler Z. Oxidative stress, hepcidin and nesfatin-I status in childhood iron and vitamin B12 deficiency anemias. *Adv Clin Exp Med.* 2017 Jul;26(4):621-625. doi: 10.17219/acem/62829
- Kontaş Aşkar T., Aşkar Ş., Tunçay G. Y., Ercan Ş. N. & Kartal H. (2024) Geleneksel Et Üretimine Yeni Bir Alternatif: Yapay Et, *Veteriner Hekimlikte Güncel Araştırmalar*, Ed.: Tünay Kontaş Aşkar, Livre de Lyon Yayınevi, Fransa, s. 1-10.
- Mishra, P. & Pandey, V. K. Triple bottom line and environmental sustainability: evolution of global ESG research-a bibliometric analysis. *Environ Sci Eur* 37, 136 (2025). <https://doi.org/10.1186/s12302-025-01184-9>
- Monkeycycle (2025). Monkeycycle system: balance bike, pedal bike, trike and more in one kit, and grows with your child. (4.02.2026 tarihinde <https://www.monkeycycle.com/> adresinden ulaşılmıştır).
- Mwanza, B.G. (2021). Introduction to Recycling. In: Parameswaranpillai, J., Mavinkere Rangappa, S., Gulihonnehalli Rajkumar, A., Siengchin, S. (eds) *Recent Developments in Plastic Recycling. Composites Science and Technology.* Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-16-3627-1_1
- Lyttle, Z. (2024). Why One Mom Washes Her Kids' Shoes Instead of Buying New for Back-to-School (Exclusive) (4.2.2026 tarihinde <https://people.com/mom-washing-shoes-instead-of-buying-new-back-to-school-exclusive-8697603> adresinden ulaşılmıştır).
- Otero-Mayer, A., González-Benito, A., Gutiérrez-de-Rozas, B. & ark. (2025). Family Involvement in Early Childhood Education: A Systematic Review of its Measurement. *Early Childhood Educ J* (2025). <https://doi.org/10.1007/s10643-025-02024-4>
- Oliver Furniture, Evolutive Baby Bed Wood Mini+ With Junior Kit Included, Oak (4.02.2026 tarihinde <https://www.lespetits.fr/en/products/wood-mini-convertible-baby-bed-with-junior-kit-included-oak> adresinden ulaşılmıştır).
- Oxford University. (2021). Sustainable Consumption Guide. Environmental Sustainability, Environmental Sustainability at Oxford and University of Oxford. (4.02.2026 tarihinde <https://sustainability.admin.ox.ac.uk/files/sustainableconsumptionguide.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
- Patterson, N. (2024) What is Environmental Sustainability? Goals With Examples, (4.02.2026 tarihinde <https://www.snhu.edu/about-us/newsroom/stem/what-is-environmental-sustainability> adresinden ulaşılmıştır).
- Petit Pli (2025a) History of Clothes That Grow, (4.02.2026 tarihinde <https://shop.petitpli.com/blogs/news/history-of-clothes-that-grow> adresinden ulaşılmıştır).
- Petit Pli (2025b) Petit Pli Knot-Tile*: Innovative Clothing Restock, (4.02.2026 tarihinde <https://shop.petitpli.com/blogs/news/petit-pli-knot-tile-innovative-clothing-restock> adresinden ulaşılmıştır).
- Purvis, B., Mao, Y. & Robinson, D. (2019). Three pillars of sustainability: in search of conceptual origins. *Sustain Sci* 14, 681-695. <https://doi.org/10.1007/s11625-018-0627-5>
- Rona E. (2021). Sağlıklı Toprak ve Sağlıklı Bitkiler İçin Kompost Rehberi, Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği Dönüşüm Kitaplığı-5, (4.02.2026 tarihinde https://www.bugday.org/blog/wp-content/uploads/2021/04/KompostRehber_web.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- Salvatore Vitale, G., Iacuzzi, N., Zingale, S., Lombardo, S., Tuttolomondo, T. & Guarnaccia, P. (2025). Environmental sustainability of cotton: a systematic literature review of life cycle assessments, *Journal of Agriculture and Food Research*, 22, 102069, <https://doi.org/10.1016/j.jafr.2025.102069>
- Sihvonen, P., Lappalainen, R., Herranen, J. & Aksela, M. (2024). Promoting Sustainability Together with Parents in Early Childhood Education. *Education Sciences*, 14(5), 541. <https://doi.org/10.3390/educsci14050541>
- Şimşek Yeşil, E., Dal, A., Öztürk, E. & Kitiş, M. (2023). Pamuklu Tekstil Üretiminde Su Ayak İzinin Değerlendirilmesi. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*, 11 (3), 1167-1173. <https://doi.org/10.21923/jesd.1276229>

Aile Sosyolojisinde Güncel Konular

- T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı (2025). Gıdanı Korumayı, Sofrana Sahip Çık, Gıda Artık ve Atıklarından Kompost Yapımı, (5.02.2026 tarihinde <https://www.tarimorman.gov.tr/Sayfalar/Detay.aspx?-Sayfald=78> adresinden ulaşılmıştır).
- Tripon, C. (2024). Nurturing Sustainable Development: The Interplay of Parenting Styles and SDGs in Children's Development. *Children*, 11 (6), 695. <https://doi.org/10.3390/children11060695>
- Tunçay, G. Y. & Çobanoğlu, N. (2024). Çevresel Sürdürülebilir Yaşam Tarzı, *Ulusal Çevre Bilimleri Araştırma Dergisi*, 7 (2), 69-81.
- Tunçay, G. Y. & Çobanoğlu, N. (2025). Investigation of the Relationship Between Adoption of Minimalist and Sustainable Lifestyle, and Individuals' Views on Artificial Meat, *Frontiers in Nutrition*, doi: 10.3389/fnut.2025.1678809
- Türk Dil Kurumu (TDK), Türkçe Sözlük, (4.02.2026 tarihinde <https://sozluk.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- UNESCO (2025). Türkiye Milli Komisyonu, Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Hedefleri İhtisas Komitesi, (4.02.2026 tarihinde <https://www.unesco.org.tr/Pages/108/219/Sürdürülebilir-Kalkınma-2030-Hedefleri-İhtisas-Komitesi> adresinden ulaşılmıştır).
- Wang, Y., Liu, B., Han, H. et al. (2023). Associations between plant-based dietary patterns and risks of type 2 diabetes, cardiovascular disease, cancer, and mortality – a systematic review and meta-analysis. *Nutr J* 22, 46. <https://doi.org/10.1186/s12937-023-00877-2>
- WHO (2024). Children's Environmental Health, (4.02.2026 tarihinde <https://www.who.int/news-room/facts-in-pictures/detail/childrens-environmental-health> adresinden ulaşılmıştır).
- WWF (2025). Sustainable Agriculture, Cotton, (4.02.2026 tarihinde <https://www.worldwildlife.org/our-work/food/sustainable-agriculture/cotton> adresinden ulaşılmıştır).

Bölüm 2

Z KUŞAĞINDA GIYİLEBİLİR TEKNOLOJİLERİN KABULÜ: GENİŞLETİLMİŞ UTAUT MODELİNE YÖNELİK KAVRAMSAL BİR ÖNERİ

Tamer BAYRAK¹

GİRİŞ

Z kuşağının yeni teknolojilere yönelik benimseme ve kullanım pratikleri, güncel iletişim ve medya çalışmalarının merkezî tartışma alanlarından birini oluşturmaktadır. Dijital teknolojilerle iç içe büyümüş olan bu kuşağın teknolojiyle kurduğu ilişki, yalnızca işlevsel kullanım düzeyinde değerlendirilemeyecek; gündelik yaşam pratiklerini, kimlik inşasını ve sosyal etkileşim biçimlerini kapsayan çok katmanlı bir yapı içerisinde ele alınmalıdır. Bu bağlamda giyilebilir teknolojiler, birey–teknoloji etkileşiminin dönüşümünü analiz etmek açısından özgün bir araştırma zemini sunmaktadır. Yeni teknolojilere uyum süreçleri, bu süreçleri belirleyen motivasyonlar ve kullanıcıların karşılaştıkları sınırlılıklara verdikleri tepkiler, giyilebilir teknolojileri hem teknik hem de sosyo-kültürel boyutlarıyla değerlendirmeyi gerektirmektedir. Akıllı saatler ise bu kategorinin en görünür ve en yaygın örneklerinden biri olarak, söz konusu dönüşümün somut bir temsilini oluşturmaktadır.

Z kuşağı genel olarak 1995–2012 yılları arasında doğmuş bireyleri ifade etmekte olup, dijital teknolojilerin gündelik yaşama yoğun biçimde nüfuz ettiği bir toplumsal bağlamda yetişmiştir (Karaman & Efeoğlu, 2022; Taş, Demirdöğmez & Küçüköğlü, 2017). Bu kuşak için teknoloji, belirli ihtiyaçlara yanıt veren araçsal bir yapıdan ziyade, gündelik yaşamın doğal ve süreklilik arz eden bir bileşeni olarak deneyimlenmektedir. Önceki kuşaklarda teknolojinin daha sınırlı işlevlerle ve belirli kullanım alanlarıyla ilişkilendirildiği görülürken (Calvo-Porrall & Pesqueira-Sanchez, 2019), Z kuşağı açısından teknoloji; eğitimden sosyal ilişkilere, kişisel gelişimden eğlence pratiklerine kadar yaşamın hemen

¹ Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Yeni Medya ve İletişim AD, tamer.bayrak@comu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0776-1606

KAYNAKÇA

- Ajzen, I., & Fishbein, M. (n.d.). *Attitude-behavior relations: A theoretical analysis and review of empirical research. Psychological Bulletin*, 84(5), 888–918.
- Alalvan, A. A., Dwivedi, Y. K., & Rana, N. P. (2017). Factors influencing adoption of mobile banking by Jordanian bank customers: Extending UTAUT2 with trust. *International Journal of Information Management*, 37(3), 99–110. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2017.01.002>
- AMA Staff. (2018, May 16). *Understanding the characteristics and motivations of Generation Z*. American Management Association. <https://www.amanet.org/articles/characteristics-motivations-generation-z/>
- Calvo-Porrall, C., & Pesqueira-Sanchez, R. (2019). Generational differences in technology behaviour: Comparing Millennials and Generation X. *Kybernetes*. <https://doi.org/10.1108/K-09-2019-0598>
- Davis, F. D. (1986). *A technology acceptance model for empirically testing new end-user information systems: Theory and results* (Doctoral dissertation). Massachusetts Institute of Technology.
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user acceptance of information technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319–340. <https://doi.org/10.2307/249008>
- Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). User acceptance of computer technology: A comparison of two theoretical models. *Management Science*, 35(8), 982–1003. <https://doi.org/10.1287/mnsc.35.8.982>
- Fanning, J., Mullen, S. P., & McAuley, E. (2012). Increasing physical activity with mobile devices: A meta-analysis. *Journal of Medical Internet Research*, 14(6), e161. <https://doi.org/10.2196/jmir.2171>
- Gouveia, R., Karapanos, E., & Hassenzahl, M. (2015). How do we engage with activity trackers? A longitudinal study of Habito. In *Proceedings of the 2015 ACM International Joint Conference on Pervasive and Ubiquitous Computing* (pp. 1305–1316). <https://doi.org/10.1145/2750858.2804290>
- Karaman, A., & Efeoglu, M. S. (2022). Z kuşağı ve kariyer planlaması: Bir üniversite örneği. *Pamukkale Üniversitesi İşletme Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 465–487.
- Kelman, H. C. (1958). Compliance, identification, and internalization: Three processes of attitude change. *Journal of Conflict Resolution*, 2(1), 51–60.
- Lee, Y., Kozar, K. A., & Larsen, K. R. (2003). The technology acceptance model: Past, present, and future. *Communications of the Association for Information Systems*, 12, 752–780. <https://doi.org/10.17705/1CAIS.01250>
- Macedo, I. M. (2017). Predicting the acceptance and use of information and communication technology by older adults: An empirical examination of the revised UTAUT2. *Computers in Human Behavior*, 75, 935–948. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.06.013>
- Moore, G. C., & Benbasat, I. (1991). Development of an instrument to measure the perceptions of adopting an information technology innovation. *Information Systems Research*, 2(3), 192–222. <https://doi.org/10.1287/isre.2.3.192>
- Moore, P., & Robinson, A. (2016). The quantified self: What counts in the neoliberal workplace. *New Media & Society*, 18(11), 2774–2792. <https://doi.org/10.1177/1461444815604328>
- Rapp, A., & Cena, F. (2016). Personal informatics for everyday life: How users without prior self-tracking experience engage with personal data. *International Journal of Human-Computer Studies*, 94, 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.ijhcs.2016.05.006>
- Schmitz, A., Martín, A. D., & Guillén, Y. (2022). Modifying UTAUT2 for a cross-country comparison of telemedicine adoption. *Computers in Human Behavior*, 130, 107183. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.107183>
- Sezgin, S. (2016). Eğitimde giyilebilir teknolojiler: Fırsatlar ve eğilimler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(40).
- Smuck, M., Odonkor, C. A., Wilt, J. K., Schmidt, N., Swiernik, M. A., & Nuckols, T. K. (2021). The emerging clinical role of wearables: Factors for successful implementation in healthcare. *npj Digital Medicine*, 4, 45. <https://doi.org/10.1038/s41746-021-00418-3>

- Taş, H. Y., Demirdöğmez, M., & Küçüköğlü, M. (2017). Possible effects of future architects' Z generation on business life. *OPUS International Journal of Society Researches*, 7(13), 1031–1048.
- Teo, T. (2009). Is there an attitude problem? Reconsidering the role of attitude in the TAM. *British Journal of Educational Technology*, 40(6), 1139–1141. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8535.2008.00913.x>
- Tseng, T. H., Lin, S., & Lin, T. C. (2019). Investigating teachers' adoption of MOOCs: The perspective of UTAUT2. *Interactive Learning Environments*, 635–650. <https://doi.org/10.1080/10494820.2019.1674889>
- Venkatesh, V. (2000). Determinants of perceived ease of use: Integrating control, intrinsic motivation, and emotion into the technology acceptance model. *Information Systems Research*, 11(4), 342–365. <https://doi.org/10.1287/isre.11.4.342.11872>
- Venkatesh, V., & Bala, H. (2008). Technology acceptance model 3 and a research agenda on interventions. *Decision Sciences*, 39(2), 273–315. <https://doi.org/10.1111/j.1540-5915.2008.00192.x>
- Venkatesh, V., & Davis, F. D. (2000). A theoretical extension of the technology acceptance model: Four longitudinal field studies. *Management Science*, 46(2), 186–204. <https://doi.org/10.1287/mnsc.46.2.186.11926>
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425–478. <https://doi.org/10.2307/30036540>
- Venkatesh, V., Thong, J. Y. L., & Xu, X. (2012). Consumer acceptance and use of information technology: Extending the unified theory of acceptance and use of technology. *MIS Quarterly*, 36(1), 157–178. <https://doi.org/10.2307/41410412>
- Yengin, D., & Bayrak, T. (2023). *Yeni medya kuram ve yaklaşımlar 101*. Der Yayınları.
- Yuduang, N., Ong, A. K., Prasetyo, Y. T., Chuenyindee, T., Kusonwattana, P., Limpasart, W., & Nadlifatin, R. (2022). Factors influencing the perceived effectiveness of COVID-19 risk assessment mobile application “MorChana” in Thailand: UTAUT2 approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(9), 1–19. <https://doi.org/10.3390/ijerph19095138>
- Yurdugül, H. (2005). Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması. In *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* (pp. 771–774). Pamukkale Üniversitesi.

Bölüm 3

AİLE POLİTİKALARININ İLETİŞİM BOYUTU: TÜRKİYE VE AB ÜLKELERİNDE SOSYAL REFAH ANLATISININ KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

**Hicran Özlem ILGIN¹
Meral KURTULMUŞ²**

GİRİŞ

Aile kurumu insanlık tarihinin en eski ve en evrensel sosyal örgütlenme biçimlerinden biridir. Bireylerin topluma kazandırılmasında ve toplumsal yapının sürekliliğinin sağlanmasında merkezi bir rol oynamaktadır. Aile yalnızca biyolojik bağlarla değil aynı zamanda sosyalizasyon, değer aktarımı, bakım, dayanışma ve refahın yeniden dağıtımı gibi işlevleriyle de toplumsal düzenin temel taşlarından biridir (Giddens, 2021; Kalaycıoğlu & Rittersberger-Tılıç, 2014). Son yıllarda küreselleşme, dijitalleşme, kentleşme, demografik değişimler ve toplumsal cinsiyet rolleri gibi alanlarda yaşanan dönüşüm aile yapılarında önemli kırılmalara ve çeşitlenmelere neden olmuştur (European Commission, 2022; Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2024a). Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkeler aile politikalarını yalnızca doğurganlık oranlarını yükseltme veya ekonomik destek sağlama hedefiyle sınırlı tutmamaktadır. İş-yaşam dengesi, çocuk bakım hizmetleri, yaşlı bakımı, ebeveyn izinleri, toplumsal cinsiyet eşitliği ve aile içi şiddetle mücadele gibi çok boyutlu alanları kapsayacak şekilde yapılandırmaktadır (Plantenga & Remery, 2023; European Institute for Gender Equality [EIGE], 2023). Türkiye de benzer biçimde aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik politikalar geliştirmekte ve özellikle sosyal yardımlar, aile danışmanlık hizmetleri, kadın ve çocuk refahını artırmaya dönük programlar aracılığıyla hizmet alanını genişletmektedir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

¹ Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler AD, hicranilgin@comu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0549-0710

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, meralkurtulmus17@gmail.com,

destekleyecek bütüncül politikaların yaygınlaştırılması, Türkiye'nin bu alandaki kapasitesini daha da güçlendirecektir.

KAYNAKÇA

- Aangifte24 (2023). *Inkomensafhankelijke combinatiekorting nedir?* (5 Mart 2025 tarihinde <https://aangifte24.com/tr/inkomensafhankelijke-combinatiekorting-nedir-bu/> adresinden ulaşılmıştır).
- Adema, W., & Thévenon, O. (2014). Families, labour markets and the policy context: Trends and policy developments in OECD countries (OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 148). OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/5jz5m48925g7-en>
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2023a). *Sosyal yardım programları ve uygulama raporu*. (7 Mart 2025 tarihinde <https://www.aile.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2023b). *Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı 2023–2028*. (19 Mart 2025 tarihinde <https://www.aile.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2023). *Türkiye sosyal yardımlar raporu*. Ankara: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Yayınları.
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2024a). *2023 yılı faaliyet raporu*. (21 Mart 2025 tarihinde <https://www.aile.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2024b). *Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı*. (18 Mart 2025 tarihinde <https://ulusaleyem.aile.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2025a). *Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP)*. (21 Mart 2025 tarihinde <https://aile.gov.tr/sss/aile-ve-toplum-hizmetleri-genel-mudurlugu/aile-sosyal-destek-programi-asdep/q-0001/> adresinden ulaşılmıştır).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2025b). *Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)*. (20 Mart 2025 tarihinde <https://aile.gov.tr/iletisim/bakanlik-iletisim-bilgileri/sonim/> adresinden ulaşılmıştır).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2025c). *Aile danışmanlığı hizmeti*. (19 Mart 2025 tarihinde <https://www.aile.gov.tr/athgm/uygulamalar/aile-danismanligi-hizmeti/> adresinden ulaşılmıştır).
- Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı [ASHB]. (2025d). *2025 Aile Yılı hakkında*. (20 Mart 2025 tarihinde <https://www.aileyili.gov.tr/kategoriler/aile-yili-hakkinda/> adresinden ulaşılmıştır).
- Akkan, B. (2018). Türkiye'de sosyal bakım hizmetleri: Aileye dayalı bakımın eleştirisi. *Toplum ve Bilim*, 143, 43–72.
- Baluta, I. (2014). Child care in post-communist Romania between familialist ideology, labour market and gender roles. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*, 46, 227–242.
- Barbano di Belgiojoso, E., Terzera, L., ve Ortensi, L. E. (2021). Immigrant mothers and access to childcare services in Italy. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 47(10), 2385–2403. Doi: 10.1080/1369183X.2020.1853909
- Bozalıoğlu, S., ve Doğan, B. (2020). Türkiye'de aile politikalarının dönüşümü: AKP dönemine eleştirel bir bakış. *İnsan ve Toplum*, 10(3), 217–242. Doi: 10.12658/M0323
- Caisse d'Allocations Familiales [CAF]. (2025). CAF – Caisse d'Allocations Familiales. (25 Mart 2025 tarihinde <https://www.caf.fr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Cannito, M. (2020). The influence of partners on fathers' decision-making about parental leave in Italy: Rethinking maternal gatekeeping. *Current Sociology*, 68(2), 240–258. Doi: 10.1177/0011392120902231
- Cantillon, B., Marchal, S., ve Luigjes, C. (2021). Welfare states and poverty in Europe: The future of redistributive policies. *European Journal of Social Security*, 23(4), 379–397. Doi: 10.1177/13882627211059336

- Collombet, C. (2021). French history of parental leave policies: A slow coming out of the stay-at-home mother compensation model. *Revue des Politiques Sociales et Familiales*, 141(4), 195–209. Doi: 10.3917/rpsf.141.0195
- Dalla-Zuanna, G., ve McDonald, P. F. (2023). A change of direction for family policy in Italy: Some reflections on the general family allowance (GFA). *Genus*, 79(12), 1–15. Doi: 10.1186/s41118-023-00193-x
- Daly, M., ve Ferragina, E. (2018). Family policy in high-income countries: Five decades of development. *Journal of European Social Policy*, 28(3), 255–270. Doi: 10.1177/0958928717735060
- Dohotariu, A. (2018). Parental leave provision in Romania between inherited tendencies and legislative adjustments. *Symposion*, 5(1), 41–57. Doi: 10.5840/symposion2018513
- Ekici, K. B. (2024). Okul öncesinden yükseköğretime: Hollanda eğitim sistemi. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 5(2), 389–404. Doi: 10.69643/kaped.1440225
- Escobedo, A., ve Wall, K. (2015). Leave policies in Southern Europe: Continuity and change. *Community, Work & Family*, 18(2), 218–235. Doi: 10.1080/13668803.2015.1024822
- Eurochild (2022). *Czechia's child guarantee national action plan – Overview*. (5 Nisan 2025 tarihinde <https://eurochild.org/resource/czechias-child-guarantee-national-action-plan-an-overview> adresinden ulaşılmıştır).
- Eurochild (2024). *Early childhood development in Europe: Belgium country profile*. (10 Temmuz 2025 tarihinde <https://eurochild.org/uploads/2025/02/Eurochild-2024-Flagship-Sub-report-on-Early-Childhood-Development.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
- European Commission (2022). *Demographic scenarios for the EU: 2022 edition*. (15 Nisan 2025 tarihinde <https://ec.europa.eu/info/publications> adresinden ulaşılmıştır).
- European Commission (2023). *Child benefits in Greece – MISSOC comparative tables 2023. Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion*. (16 Nisan 2025 tarihinde https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/document/download/f476ffdd-db90-48e3-8e1b-cd861a3f82e1_en adresinden ulaşılmıştır).
- European Institute for Gender Equality [EIGE] (2023). *Gender equality index: Czechia*. (29 Mart 2025 tarihinde <https://eige.europa.eu> adresinden ulaşılmıştır).
- European Institute for Gender Equality [EIGE] (2023). *Gender Equality Index 2023*. (16 Nisan 2025 tarihinde <https://eige.europa.eu> adresinden ulaşılmıştır).
- Eurostat (2024a). *Demography of Europe – 2024 edition [İnteraktif yayın]*. Avrupa Komisyonu. (21 Mart 2025 tarihinde <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/demography-2024> adresinden ulaşılmıştır).
- Eurostat (2024b). *Social protection statistics – Family and children benefits*. (23 Nisan 2025 tarihinde https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Social_protection_statistics_-_family_and_children_benefits adresinden ulaşılmıştır).
- Eurydice (2023). *Early childhood education and care in Greece*. (21 Mart 2025 tarihinde <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/eurypedia/greece/early-childhood-education-and-care> adresinden ulaşılmıştır).
- Eurydice (2025). *Spain: Early childhood education and care*. Avrupa Komisyonu. (7 Nisan 2025 tarihinde <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/eurypedia/spain/early-childhood-education-and-care> adresinden ulaşılmıştır).
- Federal Ministry of Finance (2023). Tax benefits for families. (17 Mart 2025 tarihinde <https://www.bundesfinanzministerium.de> adresinden ulaşılmıştır).
- Federal Ministry of Justice (2025). Basic law for the Federal Republic of Germany. (9 Mart 2025 tarihinde https://www.gesetze-im-internet.de/englisch_gg/englisch_gg.html adresinden ulaşılmıştır).
- Ferragina, E., ve Seeleib-Kaiser, M. (2015). Determinants of family policy development in comparative perspective: Evidence from 18 OECD countries. *Social Policy and Administration*, 49(7), 809–829. Doi: 10.1111/spol.12096

- Gedikkeya, F. G. (2023). Karşılaştırmalı aile politikaları: Türkiye ve Almanya. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 431–446. Doi: 10.17336/igusbd.878511
- Giddens, A. (2021). *Sosyoloji* (H. Öz, Çev.). İstanbul: Say Yayınları. (Orijinal çalışma yayımlanma yılı: 1989).
- Gorjón, L., ve Lizarraga, I. (2024). Family-friendly policies and employment equality: An analysis of maternity and paternity leave equalization in Spain (ISEAK Working Paper No. 2024/3). Fundación ISEAK. (21 Nisan 2025 tarihinde [https://iseak.eu/wp-content/uploads/2024/02/family-friendly-policies-and-employment-equality-an-analysis-of-maternity.pdf](https://iseak.eu/wp-content/uploads/2024/02/family-friendly-policies-and-employment-equality-an-analysis-of-maternity-and-paternity-leave-equalization-in-spain-2024-02-08-family-friendly-policies-and-employment-equality-an-analysis-of-maternity.pdf) adresinden ulaşılmıştır).
- Government of the Netherlands (2022). Applying for Kinderopvangtoeslag (Childcare Benefit). (1 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.government.nl/topics/childcare/childcare-benefit> adresinden ulaşılmıştır).
- Haskova, H., ve Krizkova, A. (2010). Care policies and the position of women in the Czech labor market. *Czech Sociological Review*, 46(4), 639–660.
- Haskova, H., ve Saxonberg, S. (2016). The revenge of history: The institutional roots of post-communist family policy in the Czech Republic, Hungary and Poland. *Social Policy & Administration*, 50(5), 559–579. Doi: 10.1111/spol.12129
- Hernandez, A., ve Picos, F. (2021). Income support to families with children in Spain (JRC Working Papers on Taxation and Structural Reforms No. 10/2021). European Commission, Joint Research Centre. (10 Nisan 2025 tarihinde https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC125829/JRC125829_01.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- Horemans, J., Marx, I., ve Nolan, B. (2020). Hanging in, but only just: Part-time employment and in-work poverty in the EU. *Journal of European Social Policy*, 30(4), 410–426. Doi: 10.1177/0958928720924701
- Istituto Nazionale Della Previdenza Sociale [INPS] (2024). Maternity and paternity leave allowance. (5 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.inps.it/it/en/inps-comunica/diritti-e-obblighi-in-materia-di-sicurezza-sociale-nell-unione-e-per-i-cittadini/prestazioni-per-congedi-a-tutela-della-maternit-e-paternit.html> adresinden ulaşılmıştır).
- Internago (2025). Parental leave in Germany – Regulations and key aspects. (21 Nisan 2025 tarihinde <https://www.internago.com/blog/parental-leave-in-germany-regulations-and-key-aspects/> adresinden ulaşılmıştır).
- Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Genel Müdürlüğü (2023). 6284 sayılı Kanun. (21 Nisan 2025 tarihinde <https://kadinassiddet.aile.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Kalaycıoğlu, S., ve Rittersberger-Tılıç, H. (2014). *Türkiye’de aile yapısının dönüşümü: Eğilimler ve politika önerileri*. İstanbul: TÜSİAD Yayını. (22 Nisan 2025 tarihinde <https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/8273-turkiye-de-aile-yapisinin-donusumu-egilimler-ve-politika-onerileri> adresinden ulaşılmıştır).
- Koşar, G. (2009). Türkiye’de aileye yönelik sosyal politika ve hizmetler. *Aile ve Toplum*, 5(18), 29–45.
- Kul Parlak, N. (2016). Avrupa Birliği’nde iş-yaşam dengesine yönelik uyumlaştırma politikaları: Ebeveyn izni. *Bilgi Sosyal Bilimler Dergisi*, (1), 56–91.
- Letablier, M.-T. (2002). Fertility and family policies in France. *Journal of Population and Social Security (Population), Supplement to Volume 1*, 246–258.
- LIS Data Center (2023). A detailed look at parental leave policies in 21 OECD countries. (12 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.lisdatacenter.org/wp-content/uploads/parent-leave-details1.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
- Lisa, H. (2025). Key changes for parents in Germany in 2025. *Kietzee Blog*. (13 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.kietzee.com/blog/key-changes-parents-germany-2025> adresinden ulaşılmıştır).
- Martino, E. M. (2018). Italian women face dramatic earnings losses after the birth of a child. *LSE European Politics and Policy (EUROPP) Blog*. (13 Mayıs 2025 tarihinde <https://blogs.lse.ac.uk/>

- europblog/2018/06/30/italian-women-face-dramatic-earnings-losses-after-the-birth-of-a-child/ adresinden ulaşılmıştır).
- Marynissen, L., Wood, J., ve Neels, K. (2021). Mothers and parental leave in Belgium: Social inequalities in eligibility and uptake. *Social Inclusion*, 9(2), 325–337. Doi: 10.17645/si.v9i2.3834
- Milewska, A., ve Błażejczyk, D. (2022). Poland’s “Family 500+” program as an opportunity to solve the problems of family and demographic policy. *Problemy Ekorozwoju – Problems of Sustainable Development*, 27(76), 58–67. Doi: 10.22630/PEFIM.2022.27.76.5
- Milner, S., ve Gregory, A. (2015). Fathers, care and family policy in France: An unfinished revolution? *Families, Relationships and Societies*, 4(2), 197–208. Doi: 10.1332/204674315X14281322236527
- Morel, N., ve Palier, B. (2020). Social policies in France: Family and childcare. P. Taylor-Gooby ve J. Zinn (Ed.), *The Routledge handbook of social policy* içinde (s. 189–205). London: Routledge.
- Morel, N., Palier, B., ve Palme, J. (2012). *Towards a social investment welfare state?* Bristol: Policy Press.
- Nalog.nl (2021). Otpusk po uxodu za rebenkom stanet oplachivaemym. (21 Nisan 2025 tarihinde <https://www.nalog.nl/tr/news/2021/12/14/otpusk-po-uxodu-za-rebenkom-stanet%20oplachivaemym/> adresinden ulaşılmıştır).
- Nalog.nl (2022). Zapros na posobie ot UWV po uxodu za rebyonkom. (14 Nisan 2025 tarihinde <https://www.nalog.nl/tr/news/2022/08/25/zapros-na-posobie-ot-uwv-po-uxodu-za-rebyonkom/> adresinden ulaşılmıştır).
- Neels, K., Wood, J., ve Marynissen, L. (2020). Economic uncertainty and fertility dynamics in Belgium. *European Journal of Population Studies*, 36(2), 211–234. Doi: 10.1007/s10680-020-09551-8.
- Organisation for Economic Co-Operation and Development [OECD] (2021a). *Education at a glance 2021: OECD indicators – Spain country note*. Paris: OECD Publishing. (16 Mayıs 2025 tarihinde https://gpseducation.oecd.org/Content/EAGCountryNotes/EAG2021_CN_ESP.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- Organisation for Economic Co-Operation and Development [OECD] (2021b). *Regional economic inactivity trends in Poland*. Paris: OECD Publishing. (13 Mayıs 2025 tarihinde https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2021/10/regional-economic-inactivity-trends-in-poland_8c5a7189/483a6a25-en.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- Organisation for Economic Co-Operation and Development [OECD] (2023a). Family database. (11 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.oecd.org/social/family/database.html> adresinden ulaşılmıştır).
- Organisation for Economic Co-Operation and Development [OECD] (2023b). Gender Data Portal: Turkey. (11 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.oecd.org/gender/data> adresinden ulaşılmıştır).
- Organisation for Economic Co-Operation and Development [OECD] (2025). *Reducing inequalities by investing in early childhood education and care. Starting strong*. Paris: OECD Publishing. Doi: 10.1787/b78f8b25-en (12 Mayıs 2025 tarihinde erişilmiştir).
- Olsson, M. I. T., Bygren, M., ve Magnusson, C. (2023). Gender gap in parental leave intentions: Evidence from 37 countries. *Political Psychology*, 44(6), 1175–1190. Doi: 10.1111/pops.12880
- Panfilo, G. (2024). The legacy of Decree 770 in Romania: Women’s collective memory of a transgenerational trauma. *HEROS Journal*, 1, 14–26.
- Papadopoulos, T. (1998). Greek family policy from a comparative perspective. E. Drew, R. Emerek, ve E. Mahon (Ed.), *Women, work and the family in Europe* içinde (s. 47–57). London: Routledge.
- Petre, R. (2008). Legislative harmonisation on gender issues in Romania: The case of parental leave and some of its implications. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Sociologia*, 53(1), 99–117.
- Petrogiannis, K. (2010). Early childhood care and education in Greece: Some facts on research and policy. (1 Mayıs 2025 tarihinde https://www.researchgate.net/publication/225732714_Early_Childhood_Care_and_Education_in_Greece_Some_Facts_on_Research_and_Policy adresinden ulaşılmıştır).

- Philipp, M.-F., Büchau, S., Schober, P. S., ve Spiess, C. K. (2023). Parental leave policies, usage consequences, and changing normative beliefs: Evidence from a survey experiment. *Gender & Society*, 37(4), 493–523. Doi: 10.1177/08912432231176084
- Plantenga, J., ve Remery, C. (2023). Family policies in Europe: Drivers, dilemmas, and directions. *Journal of European Social Policy*, 33(1), 45–59. Doi: 10.1177/09589287221149834
- Rees, A., Rizzi, E. L., ve Decoster, C. (2021). Belgian family policy from a comparative perspective: What works and what is missing. *Quetelet Journal*, 9(1), 23–45.
- Resmi Gazete (2005). 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu. (17 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.resmigazete.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Romero-Balsas, P., Meil, G., ve Rogero-García, J. (2022). Is Spanish parental leave ‘traditionalising’ the gender distribution of childcare and housework? *Journal of Family Research*, 34(3), 1–19. Doi: 10.20377/jfr-745
- Statbel (2023). Natality and fertility statistics. (8 Mayıs 2025 tarihinde <https://statbel.fgov.be/en/themes/population/natality-and-fertility> adresinden ulaşılmıştır).
- Suwada, K., ve Plantin, L. (2014). On fatherhood, masculinities, and family policies in Poland and Sweden—A comparative study. *Polish Sociological Review*, (188), 509–524.
- T.C. Adalet Bakanlığı (2023). Çocuk İzlem Merkezleri uygulama raporu. (9 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.adalet.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır).
- T.C. Anayasası (1982). T.C. Anayasası. (11 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.tbmm.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır).
- Trasca, A. D. (2024). Family policies and the evolution of natality in Romania. *AGATHOS: An International Review of the Humanities and Social Sciences*, 16(1), 347–362. Doi: 10.5281/zenodo.15163235
- Türkiye Bilimler Akademisi [TÜBA] (2022). Türkiye’de engellilik ve sosyal politikalar. (5 Mayıs 2025 tarihinde <https://tuba.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır).
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2024a). İstatistiklerle Aile 2023. (7 Mayıs 2025 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır).
- Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK] (2024b). İşgücü istatistikleri, Mart 2024. (5 Mayıs 2025 tarihinde <https://data.tuik.gov.tr> adresinden ulaşılmıştır).
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2021a). Initiatives to reduce poverty and social exclusion among children in Spain. (11 Mayıs 2025 tarihinde https://www.unicef.org/eca/sites/unicef.org/eca/files/202111/Spanish%20Deep%20Dive%20Main%20report%20EN_0.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2021b). Deep dive on child poverty and social exclusion in Greece: Policy brief. (11 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.unicef.org/eca/media/20111/file> adresinden ulaşılmıştır).
- United Nations Children’s Fund [UNICEF] (2021c). *Where do rich countries stand on childcare?* UNICEF Office of Research – Innocenti. (11 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.unicef.org/romania/press-releases/childcare-high-income-countries-report-romania-ranks-high-maternity-leave-low-early> adresinden ulaşılmıştır).
- United Nations Development Programme [UNDP] (2012). *Gender equality and women’s empowerment in public administration: Romania case study*. (11 Mayıs 2025 tarihinde <https://www.undp.org/publications/gender-equality-and-womens-empowerment-public-administration> adresinden ulaşılmıştır).
- Ünlütürk Ulutaş, Ç. (2015). İş ve aile yaşamını uzlaştırma politikaları: Türkiye’de yeni politika arayışları. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 70(3), 723–750.
- Van Lancker, W., ve Ghysels, J. (2016). Explaining patterns of child poverty in the EU: The role of family policy design. B. Cantillon, Y. Chzhen, S. Handa, ve B. Nolan (Ed.), *Children of austerity: Impact of the Great Recession on child poverty in rich countries* içinde (s. 91–115). Oxford: Oxford University Press.

Aile Sosyolojisinde Güncel Konular

- Vernetzungsstelle (2024). Elterngeld 2024: Regelungen im Überblick. (4 Nisan 2025 tarihinde https://www.vernetzungsstelle.de/fileadmin/Vernetzungsstelle/Downloads-intern/2024-08-13_Infoblatt-Elterngeld-2024.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- VluchtelingenWerk Nederland (2025). Additional allowances when you have children. Refugee-help. (11 Nisan 2025 tarihinde <https://www.refugeehelp.nl/tr/status-holder/article/100261-cocuk-sahibi-oldugunuz-takdirde-ek-odenekler> adresinden ulaşılmıştır).
- Waszkiewicz, R., ve Bogusz, H. (2023). The impact of parenthood on labour market outcomes of women and men in Poland. *arXiv*. (21 Nisan 2025 tarihinde <https://arxiv.org/abs/2306.12924> adresinden ulaşılmıştır).
- Welcome Center Germany (2024). The childcare system in Germany: A guide for expats. (13 Nisan 2025 tarihinde <https://www.welcome-center-germany.com/post/the-childcare-system-in-germany-a-guide-for-expats> adresinden ulaşılmıştır).
- Zajkowska, O. (2020). Parental leaves in Poland: Goals, challenges, perspectives. *Problemy Polityki Społecznej. Studia i Dyskusje*, 46, 121–136. Doi: 10.31971/16401808.46.3.2019.6
- Zhang, R. (2023). The characteristics of early childhood education in Spain. *Journal of Education and Educational Research*, 6(1), 8–10.
- Ziefle, A., ve Gangl, M. (2014). Do women respond to changes in family policy? A quasi-experimental study of the effect of parental leave reform in Germany. *European Sociological Review*, 30(5), 562–575. Doi: 10.1093/esr/jcu056
- Ziomas, D., Bouzas, N., Capella, A., ve Konstantinidou, D. (2018). New reform of the family benefits scheme in Greece (ESPN Flash Report 2018/28). European Social Policy Network (ESPN). (2 Nisan 2025 tarihinde <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1135&langId=en> adresinden ulaşılmıştır).

Bölüm 4

EŞLER ARASI İLETİŞİMDE ÇATIŞMANIN SEMBOLİK İNŞASI: TRANSAKSİYONEL ANALİZ VE SOSYAL ETKİLEŞİMSEL BİR YAKLAŞIM

Sultan ERGUN¹

GİRİŞ

Evliliğin toplumsal bir statü olmaktan çok uzaklaştığı günümüzde; evlilik, eşlerin karşılıklı iletişimle bağlantı kurdukları ve bağlantıda kaldıkları bir varoluş biçimini aldı. Bu sistem içerisinde eşler arasında sağlıklı ve etkili iletişimin kurulması çok önemlidir ve özen gerektirmektedir. Sadeghi & arkadaşları (2011) çalışmalarında evlilikte sağlıklı iletişimin, yakın ilişkilerde doyumu arttırdığını ve eşlerin günlük problem ve zorluklarla daha kolay başa çıkabildiklerini bulgulamışlardır. Ayrıca Sadeghi & arkadaşları sağlıklı bir ilişki içerisinde eşlerin ihtiyaçlarını, istek ve taleplerini açıkça ifade edebildiklerini ve bu süreçte kişilerin birbirlerine ilgi ve sempati gösterdiklerini belirtmişlerdir. Sağlıklı iletişimin bağlılığı güçlendirdiği, olası sorunları önlediği vurgulanırken aksi durumda, yani iletişim sorunlarının yaşandığı bir süreçte, evlilikte çatışmanın kaçınılmaz olduğuna da değinmektedirler. Hayatın her alanında olduğu gibi, eşler arasında da çatışmanın yaşanması kaçınılmazdır. Bu iletişim sürecinde gerçekleşen çatışmalar, ilişkileri güçlendiren ve olumluya dönüştüren bir sistemde ilerlemelidir. Eşler arasında kurulan bağ, ontolojik güvenliğin derinden hissedilmesini sağlamalıdır. Ontolojik güvenliğin hissedilmesiyle eşler varlıklarının sürekliliğine, benliklerinin gerçekliğine ve içinde yaşadıkları dünyanın güvenilir bir yer olduğuna dair inançlarının güçlenmesi beklenir. Dolayısıyla, ilişkinin sorgulanmaması beklenir ve eşlerin benlik algısının sarsılmayacağı düşünülür. Hissedilen bu ontolojik denge, ilişkinin durağan bir yapıda olmasından değil, sembolik etkileşimci bir bakış açısıyla eşlerin her jesti, sözü ve tavrı karşılıklı olarak olumlu anlamlar yükleyebilmeleri sayesinde oluştuğuna inanılır. Eşler, birbirlerine ifade etmek

¹ Öğr. Gör. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü, ergun.sultan@deu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-4001-5325

KAYNAKÇA

- Bahar, H. İ. (2015). *Sosyoloji*. İstanbul: Hayat Yayınevi
- Bal, H. (2018). *İletişim sosyolojisi*. Bursa: Sentez Yayınevi
- Berne, E. (1966). *Principles of group treatment*. New York: Grove Press
- Berne, E. (1996). *Principles of transactional analysis*. 38(39)154-159
- Berne, E. (2015). *İnsanların oynadığı oyunlar*. İstanbul: Koridor Yayınevi
- Caughlin, J.P. & Vangelisti, A.L., (2006). Conflict in dating and marital relationships. *The Sage handbook of conflict communication . Integrating theory, research and practice*. Oetzel, J.G. & Toomet, S.T. , SAGE Publications https://books.google.com.tr/books?hl=tr&lr=&id=XutyAwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA159&dq=conflict+in+family+relationships&ots=SRDk6hb-bU6&sig=GQrjplwr0_FzV3dGwAK3t831Dlc&redir_esc=y#v=onepage&q=conflict%20in%20family%20relationships&f=false. Erişim Tarihi: 22.02.2026
- Cloke, K. & Goldsmith, J. (2021). *Çatışma yönetimi*. İstanbul: Sola Unitas Yayınevi
- Dökmen, Ü. (2008). *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Eshleman, J.R. (1981). *The family: An introduction* (3rd ed.) Boston: Allyn and Bacon
- Eğimli, A.T. & Yavuz, S. (2020). *Kişilerarası ilişkilerin psikolojik dinamikleri*. Ankara: Nobel Yayınevi
- Folger, J.P., Poole, M.S. & Suttman, R.K. (2020). *Çatışma yönetimi*. (Füsün AKKOYUN, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Yayınevi
- Giddens, A. (1991). *Modernity and self identity. Self and society in the late modern age*, USA: Stanford University Press
- Goffman, E. (2021). *Günlük yaşamda benliğin sunumu*. İstanbul: Metis Yayınevi
- Hapon, N., Vovk, A.,Snyadanko,I., Fedyna, L. (2021). Ontological securtity of an individual: Attachment styles and coping strategies. *Journal of Eduvation Culture and Society*, No.2 DOI: 10.15503.jecs2021.2.317.329
- Hargaden, H., Sills, C. (2014). *Transactional analysis: a relational perspective*. London, New York: Routledge
- Hess, J.I. (1973). An instrument for the measurement of the transactional analysis of life positions. *Oklahoma State University. ProQuest Dissertations Thesis*. 1977. 7903677
- James, M. ve Jongeward,D. (2016). Kazanmak İçin Doğarız. İstanbul: Sola Unitas Yayınevi
- Karpman, S. (1968). Fairy tales and script drama analysis. *Transactional Analysis Bulletin* 7(26), 39-43
- Kıymaz, E. & Çötök, N.A. (2024). The role of social media in marital relationships: a symbolic interactionist perspective. *Journal of Family Counseling and Education*, 9(2), 89-104
- Nayeri, A., Lotfi, M., Noorani, M. (2014). The effectiveness of group training of transactional analysis on intimacy in couples. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 152, 1167-1170
- Piga, T.R. ve Domenico, S.M.R. (2023). The process of construction of social values: revisiting the concept of social value from the point of view of the symbolic interactionism tradition. 21(4). *Rio de Janerio e2022*. DOI: <https://doi.org/10.1590/1679-395120220161x>
- Poloma, M.M.(2010). *Çağdaş sosyoloji kuramları*. (Hayriye ERBAŞ, çev. Ed)). Ankara: Gündoğan Yayınevi
- Rank, M.R. ve LeCroy, C.W. (1983). *Toward a multiple perspective in family theory and practice: the case of social exchange theory, symbolic interactionism and conflict theory*. 32(3). ss. 441-448
- Ritzer, G., Stepnisky, J. 2014. *Sosyoloji kuramları*. (Himmat HÜLÜR, Çev. Ed.) Ankara: Deki Yayınevi
- Sadeghi, M, Hezardastan, F, Ahmadi,A, Bahrami, F, Etamadi, O., Fatehizadeh, M. (2011). The effect of training through transactional analysis approach on Couple's communication patterns. *World Applied Sciences Journal*, 12(8): 1337-1341
- Sağlam, E.B.(2018). *Sembolik etkileşimci yaklaşım*. Sosyoloji. (Sağlam, E. B., Boyacıoğlu, A. Ö., Bakaçak, A. G. Ed.) Ankara: Siyasal Yayınevi

Aile Sosyolojisinde Güncel Konular

- Salamat, M. (2005). *Examine the effectiveness of relational skills teaching by using the transactional analysis method on decreasing the marital conflicts in couples of Isfahan city*. MA thesis, Islamic Azad university of Roodehen
- Singelmann, P. (1972). Exchange as symbolic interaction: Convergences between two theoretical perspectives. *American Social Review*, 37, 412-424
- Solomon, C. (2003). Transactional analysis theory: the basics. *Transactional Analysis Journal*, 33(1), 15-22. DOI: 10.1177/03622153703033000103
- Steiner, C. (2014). *Akıllı Bir Kalple Duygusal Okuryazarlık*. (Muzaffer Şahin, Çev. Ed.) Ankara: Nobel Yayınevi
- Stewart I. & Joines, V. (2000). *TA today*. Nottingham, England: Lifespace Publishing
- Tolan, B. (1983). *Toplum bilimlerine giriş*. Ankara: Savaş Yayınları
- Torkan, H. (2006). *Examine the effectiveness of group training of transactional analysis approach on marital satisfaction of Isfahan couples*. MA thesis, Isfahan University
- Turner, J.H., Beeghley, L. & Powers, C. (2021). *Sosyolojik teorinin oluşumu*. (Ümit TATLİCAN, Çev. Ed.). Bursa: Sentez Yayınevi
- Zencirkiran, M. (2025) *Sosyoloji*. Bursa: Dora Yayınevi

Bölüm 5

BİRLİKTE EBEVEYNLİK EVİ: GÜÇLÜ İLİŞKİ EVİ MODELİNİN ANNE BABA İLİŞKİLERİNE UYARLANMASI VE TÜRKİYE BAĞLAMINDA ELEŞTİREL DEĞERLENDİRME

Gülce İLKEN¹

I. GİRİŞ

1.1. Araştırma Problemi ve Kuramsal Arka Plan

Yakın ilişkiler araştırmaları, evlilikteki çatışmanın varlığından çok nasıl yapıldığına odaklanarak ilişkinin gidişatını belirleyen süreçleri görünür kılmıştır (Gottman & Silver, 1999). Aile araştırmaları literatüründe John Gottman ve meslektaşlarının çalışmaları, çift etkileşimlerinin gözlemlenmesi ve ilişkiyel çıktılarının öngörülmesi bakımından alanın dönüm noktalarından biri olarak değerlendirilmiştir. Bu birikimin en görünür ürünlerinden biri olan Güçlü İlişki Evi modeli, sevgi haritaları oluşturmaktan ortak anlam yaratmaya uzanan yedi katmanlı bir yapı önerir (Gottman & ark., 1998). Yaklaşım, ilişkiyi tek bir özellik üzerinden değil, birbirleriyle bağlantılı katmanlar üzerinden okuyabilmeyi sağlar; model, gücünü buradan alır (Gottman & Silver, 1999).

Ebeveynlik bağlamında bu yaklaşım daha kritik bir noktadadır. Çünkü ebeveynlik, romantik yakınlığa ek olarak sürekli karar alma, bakım verme, kriz yönetme ve rol koordinasyonunu beraberinde getirmektedir. Çift ilişkisi bu noktada artık sadece iki kişinin duygusal yakınlığı üzerinden ilerlemez. Bu, aynı zamanda bir “çalışma düzeni”dir. Bu düzen iyi kurulduğunda aile esner, dayanıklılığı artar. Kötü kurulduğunda ise en küçük sarsıntı, en çok çocuğun güvenlik duygusunda yankılanır.

Bu nedenle modelin ebeveynlik ilişkilerine uyarlanması, sadece iki yetişkinin romantik doyumunu değil, aynı zamanda çocuğun duygusal güvenliğini ve

¹ Doktora öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Kadın Çalışmaları AD, gulce.ilken@ogr.deu.edu.tr, ORCID iD: 0009-0003-4287-3125

KAYNAKÇA

- Amato, P. R. (2000). The consequences of divorce for adults and children. *Journal of Marriage and Family*, 62, 1269–1287. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2000.01269.x>
- Cummings, E. M., George, M. R. W., McCoy, K. P., & Davies, P. T. (2012). Interparental conflict in kindergarten and adolescent adjustment: Prospective investigation of emotional security as an explanatory mechanism. *Child Development*, 83(5), 1703–1715. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2012.01807.x>
- Erdemir Aşıkoğlu, B., Sağkal, A. S., ve Özdemir, Y. (2024). Türkiye’de boşanma sonrası birlikte ebeveynlik deneyimleri: Nitel bir çalışma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 24(62), 13–44. <https://doi.org/10.21560/spcd.vi.1244361>
- Feinberg, M. E. (2002). Coparenting and the transition to parenthood: A framework for prevention. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 5(3), 173–195. <https://doi.org/10.1023/A:1019695015110>
- Feinberg, M. E., Brown, L. D., ve Kan, M. L. (2012a). A multi-domain self-report measure of coparenting. *Parenting: Science and Practice*, 12(1), 1–21. <https://doi.org/10.1080/15295192.2012.638870>
- Feinberg, M. E., Neiderhiser, J. M., ve Simmens, S. (2012b). A multi-domain self-report measure of coparenting. *Parenting: Science and Practice*, 12(3), 189–211. <https://doi.org/10.1080/15295192.2012.716911>
- Gottman, J. M., Katz, L. F., & Hooven, C. (1996). Parental meta-emotion philosophy and the emotional life of families: Theoretical models and preliminary data. *Journal of Family Psychology*, 10(3), 243–268. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.10.3.243>
- Gottman, J. M., ve Silver, N. (1999). *The seven principles for making marriage work*. Crown Publishers.
- Güngör, A. (2025). Çekişmeli boşanma sonrası birlikte ebeveynlik deneyimleri: Fenomenolojik bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (Özel Sayı), 1621–1649. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/5030518>
- Heyman, R. E., & Slep, A. M. S. (2001). The hazards of predicting divorce without crossvalidation. *Journal of Marriage and Family*, 63(2), 473–479. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2001.00473.x>
- Hurrell, K. E., Houwing, F. L., & Hudson, J. L. (2017). Parental meta-emotion philosophy and emotion coaching in families of children and adolescents with an anxiety disorder. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 45, 569–582. <https://doi.org/10.1007/s10802-016-0180-6>
- Katz, L. F., & Gottman, J. M. (1996). Spillover effects of marital conflict: In search of parenting and coparenting mechanisms. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 1996(74), 57–76. <https://doi.org/10.1002/cd.23219967406>
- Kim, H. K., Capaldi, D. M., & Crosby, L. (2007). Generalizability of Gottman and Colleagues’ Affective Process Models of Couples’ Relationship Outcomes. *Journal of Marriage and the Family*, 69(1), 55–72. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2006.00343.x>
- Koçak, O., Demirel, R., ve Kırhoğlu, M. (2019). Çocukların boşanmaya ve ebeveynlerine ilişkin algıları. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 19(45), 857–892. <https://doi.org/10.21560/spcd.v19i50781.459324>
- Özdemir, Y., Sağkal, A. S., Salman-Engin, S., Çakıroğlu Çevik, A., ve Gür, G. (2020). Türkiye’de birlikte ebeveynlik deneyimleri: Nitel bir çalışma. *Nesne*, 8(16), 43–68. <https://doi.org/10.7816/nesne-08-16-04>
- Parkes, A., Green, M., & Mitchell, K. (2019). Coparenting and parenting pathways from the couple relationship to children’s behavior problems. *Journal of Family Psychology*, 33(2), 215–225. <https://doi.org/10.1037/fam0000492>

Aile Sosyolojisinde Güncel Konular

- Rhoades, K. A. (2008). Children's responses to interparental conflict: A meta-analysis of their associations with child adjustment. *Child Development*, 79(6), 1942–1956. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2008.01235.x>
- Stanley, S. M., Bradbury, T. N., & Markman, H. J. (2000). Structural flaws in the bridge from basic research on marriage to interventions for couples. *Journal of Marriage and the Family*, 62(1), 256–264. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2000.00256.x>
- T.C. Türkiye İstatistik Kurumu. (2022). *Evlenme ve boşanma istatistikleri*. [Rapor]. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Evlenme-ve-Bosanma-Istatistikleri-2022-49437>
- Ulucan Özkan, E., ve Daşbaşı, S. (2025). Birlikte ebeveynlik: Kavramsal bir inceleme ve farklı aile yapıları açısından değerlendirme. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(Aile Yılı Özel Sayısı), 182–217. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/5054825>

Bölüm 6

DİJİTAL ÇAĞDA AİLE İÇİ İLETİŞİM

Nebiye KONUK KANDEMİR¹
Damla KARAGÜL²

İletişim, bireylerin karşılıklı bilgi, fikir ve duygu aktarımlarına olanak sağlayan sosyal bir bağlam olması yönüyle toplumda hayati bir rol oynamaktadır. Geçmişten günümüze dek birçok bilim insanı iletişime net bir tanım kazandırmaya çalışmıştır. Keyton (2011) iletişimi, bir kişiden diğerine bilgi ve ortak anlayışın aktarılması süreci olarak tanımlamaktadır. İletişim, insan ile başlayıp devam eden ve insan var oldukça değişim geçirse dahi devam edecek bir süreçtir (Vural & ark., 2012). Kökeni Latince communis kelimesine dayanan ve ortaklık oluşturma anlamına gelen bu kavram, genellikle bir gönderici (kaynak) ve bir alıcıyı içermektedir. Sözlü, görsel veya jest ve mimikler olmak üzere karşılıklı sinyaller alışverişine dayanmaktadır (Fatimayın, 2018). Bu kapsamda iletişim; gazete, radyo ve televizyon gibi geleneksel haber medyasından iş ortamındaki günlük haber ve bilgi alışverişine; WhatsApp, Instagram, YouTube gibi sosyal medya platformlarından yapay zekâ gibi dijital iletişim ortamlarına kadar, bilgi, düşünce, tutum ve inançların yayılmasına yönelik tüm yöntemleri içermektedir.

Dijital çağın aile yapısını nasıl ve ne ölçüde etkilediğine değinmeden önce aile kurumunun tanımı ve çok boyutluluğu gündeme getirilmeli, açıklanmalıdır. Toplum oluşturana, değiştiren ve dönüştüren, toplumun en önemli yapıtaşından biri aile kurumudur. Aile kurumu, Türk Dil Kurumu tarafından, “evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik” olarak tanımlanmaktadır. Aile kurumu birçok farklı şekilde tanımlanmakta ve türlerine göre de ayrılmaktadır. Erikci (2024), Egemenlik Yönünden Aile, Evlenme Biçimlerine Göre Aile, Büyüklüğüne Göre Aile kurumunu ayırmaktadır. Aile kurumu bu bağlamda türlerine göre de farklı tanımlanmaktadır. Aile tanımı ve türleri farklılık gösterse de aile kurumu, tarihsel

¹ Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Genel Sosyoloji ve Metodoloji AD, nebiye.konukkandemir@deu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-2046-1133

² Sosyolog, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, damlakaragl1@gmail.com, ORCID iD: 0000-0003-2947-7032

Bu bağlamda, dijitalleşmenin aile içi iletişimdeki rolünün anlaşılmasında proaktif bir yaklaşımın benimsenmesi ve disiplinlerarası çalışmaların artırılması kritik önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Abdullahi, S., Judith, O., & Okon, O. W. (2025). The Integration of Technology on Family Dynamics and Communication Pattern. *Alsystech Journal of Education Technology Учредитель: Darul Yasin Al Sys*, 3(1), 28-36.
- Akdeniz, M. (2023). Ahlak eğitiminde ailenin rolü. *Bahkesir İlahiyat Dergisi*, (18), 209-226.
- Aloia, L. S., & Solomon, D. H. (2013). Perceptions of verbal aggression in romantic relationships: The role of family history and motivational systems. *Western Journal of Communication*, 77(4), 411-423.
- Arias, V. S., & Punyanunt-Carter, N. M. (2017). Family, culture, and communication. In *Oxford Research Encyclopedia of Communication*.
- Aydın, M. Z. (2011). *Ailede Ahlak Eğitimi*. Timaş Yayınları, İstanbul.
- Bacigalupe, G., & Lambe, S. (2011). Virtualizing intimacy: Information communication technologies and transnational families in therapy. *Family Process*, 50(1), 12-26.
- Baldassar, L., Kilkey, M., Merla, L., & Wilding, R. (2014). Transnational families. *The Wiley Blackwell companion to the sociology of families*, 155-175.
- Bärbuță, A., Ghețău, C., & Iovu, M. B. (2023). Digital technology and family dynamics: The 3Rs conceptual model regarding the acceptance and use of digital technology in everyday family routines. *Intersections. East European Journal of Society and Politics*, 9(1), 120-144.
- Birleşmiş Milletler. (t.y.). The impact of digital technologies. (10.02.2026 tarihinde <https://www.un.org/en/un75/impact-digital-technologies> adresinden ulaşılmıştır).
- Bostancı, M. (2023). Dijital dünyada ebeveynlik. *TRT Akademi*, 08(19), 982-991
- Braithwaite, D. O., & Baxter, L. A. (Eds.). (2005). *Engaging theories in family communication: Multiple perspectives*. New York: SAGE.
- Brown, M. L., Potosky, A. L., Thompson, G. B., & Kessler, L. K. (1990). The knowledge and use of screening tests for colorectal and prostate cancer: data from the 1987 National Health Interview Survey. *Preventive medicine*, 19(5), 562-574.
- Cai, Z. (2024). Digital transformation and business model innovation: Navigating opportunities and challenges. *Highlights in Business, Economics and Management*, 43, 44-51.
- Capri, T., Gugliandolo, M. C., Iannizzotto, G., Nucita, A., & Fabio, R. A. (2021). The influence of media usage on family functioning. *Current Psychology*, 40(6), 2644-2653.
- Cuban, S. (2017). *Transnational family communication: Immigrants and ICTs*. Springer.
- Çeçen, A. F., Çokluk, N., Bostancı, M., & Atmaca, S. (2023). Aile kurumuna dijital bir yaklaşım: Dijital aile sözleşmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(1), 66-84.
- Davis, A. (2019). Family Communication Patterns Theory and Its Relation to Interpersonal Relationships.
- Erikci, E. (2024). Dijitalleşme ve Evlilik: X, Y Ve Z Kuşakları Üzerine Bir Araştırma [Yüksek Lisans Tezi]. Bursa Uludağ Üniversitesi
- Erdoğan, Ö., & Anık, C. (2018). Aile iletişim kalıpları ölçeğinin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, (29), 21-46.
- Fatimayin, F. (2018). What is communication. *National Open University of Nigeria*.
- Fayazi, M., Samari, S. J., & Noorbakhsh, S. (2017). Efficacy of life skills training on reduction of depression, anxiety, and stress among university students.
- Fini, F., & Fini, A. A. (2016). A study on the relationship between communication skills and mental health and job empowerment. *Journal of Exploratory Studies in Law and Management*, 3(2), 82-86.

- Filiz, H. (2025). Aile iletişimde teknolojik dönüşüm: Teknolojinin aile bağlarını zayıflatması. *The Journal of Social Science*, 9(17), 131-145.
- Fitzpatrick, M. A., & Ritchie, L. D. (1994). Communication schemata within the family: Multiple perspectives on family interaction. *Human Communication Research*, 20(3), 275-301.
- Fowler, M., Pearson, J. C., & Beck, S. J. (2010). The influences of family communication patterns on adult children's perceptions of romantic behaviors. *Journal of Communication, Speech & Theatre Association of North Dakota*, 23, 1-11.
- Francisco, V. (2015). 'The internet is magic': Technology, intimacy and transnational families. *Critical Sociology*, 41(1), 173-190.
- Galvin, K. M., Braithwaite, D. O., & Bylund, C. L. (2015). *Family communication: Cohesion and change*. Routledge.
- Gheirati, E., Shabanifar, A., Akhlaghi, M., & Peyman, N. (2016). Relationship between communication skills and mental health among the students of Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran. *Scientific Journal of School of Public Health and Institute of Public Health Research*. 14:61-72.
- Günüş, S. & Doğan, A. (2013). The relationships between Turkish adolescents' Internet addiction, their perceived social support and family activities. *Computers in Human Behavior*, 29(6), 2197-2207.
- Güz, N., & Yurdakul, H. (2025). Yeni iletişim teknolojilerinin aile iletişime etkisi üzerine bir analiz. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(Özel Sayı), 1985-2005.
- Haberli, M. (2023). dijital çağda aile: Ebeveynleriyle ilişkisi çerçevesinde gençlik ve din. *Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 374-389.
- Hall, J., Pennington, N., & Holmstrom, A. (2021). Connecting through technology during covid-19. *Human Communication & Technology*, 2(1), Article 1. <https://doi.org/10.17161/hct.v3i1.15026>
- Hampton, K. N., & Welsh, E. (2019). Digital media and the reconfiguration of parent-child relationships. *Journal of Marriage and Family*, 81(5), 1098-1110.
- Hanifah, H., Marta, F. R., Panggabean, H., & Amanda, H. (2023). Family communication dynamics: equilibrium with dialectical tension in "Turning Red" film. *Jurnal Studi Komunikasi*, 7(1).
- Hawa, L. L. (2025). The Influence of Family Communication Patterns on Adult Character Formation: A Bibliometric Study. *Multidisciplinary Indonesian Center Journal (MICJO)*, 2(2), 1295-1302.
- Ion, G., & Juan, C. M. (2024). D-Eva Programme: Supporting Academics to Use Digital Tools for Students' Assessment. *Lecture Notes in Educational Technology*, Query date: 2025-01-17 13:49:49, 225-240. https://doi.org/10.1007/978-981-97-6136-4_10
- Karaboğa, M. T. (2019). Dijital medya okuryazarlığında anne ve baba eğitimi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 14(20), 2040-2073.
- Karagül, D., & İlgin, H. Ö., (2023). *Dijital Okuryazarlık Üzerine Yazılmış Ulusal Tezlerin Bibliyometrik Analizi* . ASEV VII. International Conference On Social Sciences (pp.465-476). İstanbul, Turkey
- Karimullah, S. S. (2023). The Influence of Technology on the Interaction of Parents and Children in the Family. *AGENDA: Jurnal Analisis Gender dan Agama*, 5(2), 140-156.
- Kaspersky. (2026). *From video calls to exchanging memes: Kaspersky reveals how digitalization is influencing family life*. January 22,2026 (13.02.2026 tarihinde <https://www.kaspersky.com/about/press-releases/from-video-calls-to-exchanging-memes-kaspersky-reveals-how-digitalization-is-influencing-family-life-adresinden-ulaşilmiştir>).
- Kayvand, F., Shafiabadi, A., & Sudani, M. (2009). The effectiveness of social skills training on anxiety of male students in the first year of secondary education in the city of Ahvaz zone 4. *Journal of Applied Psychology and research*, 42, 1-24.
- Keyton, J. (2010). *Communication and organizational culture: A key to understanding work experiences*. Sage Publications.

- Koerner, A. F., & Schrodt, P. (2014). An introduction to the special issue on family communication patterns theory. *Journal of family communication*, 14(1), 1-15.
- Iaccheri, A. G., & Tyma, A. M. (2015). Unplugging the power cord": Uncovering hidden power structures via mobile communication technology use within the traditional marital dyad. *Family Communication in the Age of Digital and Social Media*. New York: Peter Lang Publishers, 267-88.
- Lasen, M. (2010). Education and career pathways in Information Communication Technology: What are schoolgirls saying?. *Computers & Education*, 54(4), 1117-1126.
- Li, S. (2023). Digital literacy skills of teachers: A study on ict use and purposes. *Qeios*. 10:59:53.
- Mann, S. (2016). From family to friend: Family communication patterns and the impact on young adults' family interaction via Facebook (Master's thesis). University of the Pacific
- Marta, R. F., Panggabean, H., & Amanda, M. (2023). Family communication dynamics: equilibrium with dialectical tension in "Turning Red" film. *Jurnal Studi Komunikasi*, 7(1), 049-064.
- Martí, P., Mañas, E., & Cuadrado, J. R. (2006). El impacto de las TIC en las familias. Documentos de trabajo. IAES- Instituto Universitario de Análisis Económico y Social, Universidad de Alcalá.
- Mauritzson-Sandberg, E., & Nordmark, T. (2004). ICT-the solution of communication hurdles in the modern family?. *Human Perspectives in the Internet Society: Culture, Psychology and Gender*, 4, 135-141.
- McLeod, J. M., & Chaffee, S. R. (1972). The social construction of reality. In *The social influence processes*, Edited by: Tedeschi, J. 50-99. Chicago, IL: Aldine-Atherton.
- Mendoza, N. C., & Chávez, Á. M. (2010). Influencia de las Tecnologías de Información y Comunicación en las Relaciones Familiares. XXIII Congreso de Investigación CUAM- ACMor. Estado de Morelos, México.
- Mulyana, D. (2005). Ilmu Komunikasi Suatu Pengantar. PT. Remaja
- Naik, S. S., & Kakade, O. (2024). Impact of digitalization on society: a critical study. *mLAC Journal for Arts, Commerce and Sciences (m-JACS) ISSN: 2584-1920*, 2(4), 1-13.
- Okur, S., Ümmet, D., Satici, S. A., & Kütük, H. (2025). Relations among family communication, cognitive flexibility, and happiness in Turkish adults: a longitudinal mediation model. *Current Psychology*, 44(3), 1467-1477.
- Özbey, İ. B. (2022). Dijitalleşme, sosyal medya ve risk toplumu. *İmgelem*, 6(10), 141-158.
- Özçelik Baloğlu, Ö. (2023). Teknolojik bir dönüşüm olarak dijitalleşme kavramı ve etkileri. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 13(2), 1189-1210.
- Polat, Ş., Afşar Doğrusöz, L., & Yeşil, A. (2022). The relationship between cognitive flexibility and happiness among nurses. *Perspectives in Psychiatric Care*, 58(4), 2862-2871.
- Reeves, B., Chaffee, S. H., & Tims, A. R. (1982). Social cognition and mass communication research. M. Roloff ve C. Berger (Ed.), *Social Cognition and Communication içinde* (287-326). Beverly Hills, CA: Sage.
- Romero-Ruiz, K., Echeverri-Sánchez, L., Peña-Plata, J., Vásquez-Giraldo, S., Aguilera-Cardona, M., Herazo-Avenidaño, C., ... & Bran-Piedrahita, L. (2017). Information and communication technologies impact on family relationship. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 30-37.
- Rozana, S., Tambunan, N. M. (2019). Pengaruh Komunikasi Orang Tua Terhadap Perkembangan Kognitif Anak Usia Dini. *Fakultas Agama Islam Dan Humaniora Universitas Pembangunan Panca Budi*, 2(1), 36-50
- Sakrani, S. N., Maidin, A., & Mohamad Nasir, N. N. (2022). Emerging technology via family communication. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 12(10). doi:10.6007/ijarbss/v12-i10/15257
- Sarı, M., & Karadeniz, Ş. (2019). İnternet bağımlılığının aile içi ilişkilere etkisi. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 28(4), 294-298.
- Schrodt, P., Witt, P. L., & Messersmith, A. S. (2008). A meta-analytical review of family communication patterns and their associations with information processing, behavioral, and psychosocial outcomes. *Communication monographs*, 75(3), 248-269.

- Soeprapto, M. F. I. (2018). *Ilmu Perundang-undangan 2: Proses dan Teknik Penyusunan*. PT Kanisius.
- Struan, A., & Diver, C. (2024). Digital assessment for all: Teaching digital literacies and academic literacies. in digital assessment in higher education: navigating and researching challenges and opportunities (pp. 241-258). *Singapore: Springer Nature Singapore*.
- Susanto, H., Fang Yie, L., Mohiddin, F., Rahman Setiawan, A. A., Haghi, P. K., & Setiana, D. (2021). Revealing social media phenomenon in time of COVID-19 pandemic for boosting start-up businesses through digital ecosystem. *Applied System Innovation*, 4(1), 6.
- Tadpatrikar, A., Sharma, M. K., & Viswanath, S. S. (2021). Influence of technology usage on family communication patterns and functioning: A systematic review. *Asian Journal of Psychiatry*, 58, 102595.
- Tan, K. L., Chi, C. H., & Lam, K. Y. (2023). Survey on digital sovereignty and identity: from digitization to digitalization. *ACM Computing Surveys*, 56(3), 1-36.
- Thompson, R. A., & Goodman, M. (2019). The role of digital communication in adolescent relationships. *Journal of Adolescent Health*, 64(2), 134-143.
- Topkaya, N., Köksal, Z., & Bayram, Z. (2022). The role of cognitive flexibility, and self-compassion in predicting well-being among adolescents. *Western Anatolia Journal of Educational Sciences*, 13(1), 646-662.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2025). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması, 2025*. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması 1.Düzey'e Göre Hanelerde İnternet Erişim Oranı. Ankara: TÜİK. (11.02.2026 tarihinde <https://veriportali.tuik.gov.tr/press/53925> adresinden ulaşılmıştır).
- Uluslararası Telekomünikasyon Birliği. (2023). *ICT data for the world, by geographic regions, by urban/rural area and by level of development*. (11.02.2026 tarihinde <https://www.itu.int/en/ITU-D/Statistics/Pages/stat/default.aspx> adresinden ulaşılmıştır).
- Vangelisti, A. L. (Ed.). (2013). *Routledge handbook of family communication*. UK: Routledge.
- Vatandaş, S. (2020). Aile İçi İlişkiler ve Aile Kurumunun İnternetle Sınırı. *Eurasian Conference On Language Social Science IX*, 1
- Vural, İ., Tuna, Y., Birsen, Ö., Erzurum, F., Küçük, M., Çolak, F. Ü., & Özkoçak, L. (2012). *İletişim*. Ankara: Pegem Akademi, 21.
- Young, J., & Schrod, P. (2016). Family communication patterns, parental modeling, and confirmation in romantic relationships. *Communication Quarterly*, 64(4), 454-475.
- Zadhasan, Z. (2023). Communication within families: Understanding patterns and impacts on mental health. *Journal of Psychosociological Research in Family and Culture*, 1(2), 5-13.
- Zhang, Q. (2007). Family communication patterns and conflict styles in Chinese parent-child relationships. *Communication Quarterly*, 55(1), 113-128.
- Zorlu, Y. (2025). Sosyal ve dijital medyanın aile içi iletişim üzerindeki olumsuz etkileri ve toplumsal sonuçları. *Erciyes İletişim Dergisi*, 12(2), 599-620
- Zreik, M. (2025). The Impact of Technology on Maintaining Family Connections During the Pandemic: A Study of Qatari Families. In *Handbook of Families in the Arab Gulf States* (pp. 341-351). Singapore: Springer Nature Singapore.
- Qian, Y., & Hu, Y. (2024). The digitalization of family life: A multilevel conceptual framework. *Journal of Marriage and Family*, 86(5), 1160-1183.

Bölüm 7

AİLE İÇİ ŞİDDETLE MÜCADELEDE KOLLUK KUVVETLERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI ÜZERİNE GÜNCEL BİR ÇALIŞMA

Aslı BEK¹
İbrahim Tanju AKYOL²
Salih Ziya KUTLU³
Nahit BEK⁴
Tahir Anıl GÜNGÖRDÜ⁵

1. GİRİŞ

İçinde bulunduğumuz yüz yıl içinde gelişmişlik düzeyi fark etmeksizin tüm ülkelerin karşı karşıya kaldığı sorunlardan birisi de şiddet konusudur. Literatürde şiddet kavramını “*Uygulanış biçimlerine göre*” ve “*Uygulayan kişiye göre*” olmak üzere iki farklı gruba ayrıldığı görülmektedir. Uygulanış biçimlerine göre fiziksel ve cinsel şiddet en kolay tanımlanabilen şiddet türleri iken psikolojik şiddet, ekonomik şiddet ve dijital şiddet türleri de en az fiziksel ve cinsel şiddet kadar uygulanan kişi üzerinde etkiye sebep olmaktadır. Uygulayan kişiye göre şiddet türleri altında ele alınan *aile içi şiddet* içerisinde uygulanış biçimine göre şiddet türlerinin tamamı yer alabilmektedir. Toplumun temel yapı taşı olarak ifade edilen aile içerisinde şiddetin varlığı özellikle aile içinde yer alan çocukların şiddeti öğrenmeleri ve normalleştirmelerine sebep olabileceğinden toplumdaki şiddet

* Bu çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen 5187 numaralı BAP projesi kapsamında üretilmiştir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ezine Gıda İhtisas Organize Sanayi Bölgesi Meslek Yüksekokulu, İşletme Yönetimi Pr., asliguzel@comu.edu.tr , ORCID iD: 0000-0003-0013-6568

² Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Yerel Yönetimler Pr., ibrahimakoyol@comu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-9680-4155

³ Dr. Öğr. Üyesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kentleşme ve Çevre Sorunları AD, ziyakutlu@comu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-0450-5757

⁴ Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kentleşme ve Çevre Sorunları AD, nahit.bek@comu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-7767-9774

⁵ Arş. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kentleşme ve Çevre Sorunları AD, tahir.gungordu@comu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8130-3075

KAYNAKÇA

- Ahmed-Ghosh, H. (2004). Chattels of Society: Domestic Violence in India. *Violence Against Women*, 10(1), 94–118. doi: 10.1177/1077801203256019
- Ailenin Korunmasına Dair Kanun, No: 4320 (1998). Resmi Gazete: 14 Ocak 1998.
- Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, No. 6284 (2012). Resmi Gazete: 20 Mart 2012, Sayı: 28239.
- Aizer, A. (2010). The Gender Wage Gap and Domestic Violence. *American Economic Review*, 100(4), 1847–1859. doi: 10.1257/aer.100.4.1847
- Arıkan, Ş., (2022), 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Koruyucu, Önleyici Tedbirler ve Kanundan Yararlanacak Kişiler, *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, Cilt:6, Sayı:2, 103-155
- Belediye Kanunu, No. 5395 (2005). Resmi Gazete: 13 Temmuz 2005, Sayı: 25874.
- Birleşmiş Milletler Genel Kurul Kararı 34/180, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-elimination-all-forms-discrimination-against-women> (15.03.2026)
- Can Bayhan, D. (2024), Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında 6284 Sayılı Kanun'da Düzenlenen Tedbir Kararları ve Zorlama Hapsi, *TBB Dergisi* (171),1-66
- Committee on The Elimination of Discriminations aganist Women (1992). General Recommendation No. 19, New York: United Nations.
- Comittee on The Elimination of Discriminations aganist Women (2017). General Recommendation No. 35, New York: United Nations.
- Council of Europe (1950). Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. Protocol No. 11, 4 November 1950, Rome.
- Council of Europe (2011). The Council of Europe Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention). No. 210, İstanbul: Council of Europe.
- Çelt, D., Ö., (2019), 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Kapsamında Kolluğun Görev ve Yetkileri, *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.23, S.1, 109-138
- Çocuk Koruma Kanunu, No. 5395 (2005). Resmi Gazete: 15 Temmuz 2005, Sayı: 25876.
- Dimond J. P.; Fiesler C.; Bruckman A. S. (2011). Domestic Violence and Information Communication Technologies. *Interacting with Computers*, 23(5), 413–421. doi: 10.1016/j.intcom.2011.04.006
- Fernández M. (2006). Cultural Beliefs and Domestic Violence. *Annals New York Academy of Sciences*, 1087, 250–260. doi: 10.1196/annals.1385.005
- Heise, L. L. (2012). *Determinants of Partner Violence in low and Middle-income Countries: Exploring Variation in Individual and Population-level Risk*. Yayınlanmış Doktora Tezi: London School of Hygiene & Tropical Medicine.
- Helen V. T., Dryden W. A. and Sharon K. L. (1991). Domestic Violence: A Nonrandom Affair. *International Economic Review*, 32(2), 491–511. doi: 10.2307/2526888
- Hidrobo, M.; Fernald, L. (2013). Cash Transfers and Domestic Violence. *Journal of Health Economics*, 32(1), 304–319. doi: 10.1016/j.jhealeco.2012.11.002
- Horne, Sharon. (1999). Domestic Violence in Russia. *American Psychologist*, 54(1), 55–61. doi: 10.1037/0003-066x.54.1.55
- Howard, L. M.; Trevillion, K.; Agnew-Davies, R. (2010). Domestic Violence and Mental Health. *International Review of Psychiatry*, 22(5), 525–534. doi: 10.3109/09540261.2010.512283.
- İletişim Başkanlığı (2021), Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden Çekilmesine İlişkin Açıklama, <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/turkiyenin-istanbul-sozlesmesinden-cekilmesine-iliskinaciklama> (15.03.2026)
- Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu (2026). 2025 Yılı Kadın Cinayetleri Ve Şüpheli Kadının Ölümleri Veri Raporu. Erişim adresi: <https://kadincinayetleriniurduracagiz.net/veriler/3162/2025-yili-kadin-cinayetleri-ve-supheli-kadin-olumleri-veri-raporu>.

- Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik (2013). Resmi Gazete: 5 Ocak 2013, Sayı: 28519.
- Kimmel, M. S.. (2002). "Gender Symmetry" in Domestic Violence: A Substantive and Methodological Research Review. *Violence Against Women*, 8(11), 1332–1363. doi: 10.1177/107780102237407
- Mercy, J. A.; Rosenberg, M. L.; Powell, K. E.; Broome, C. V.; Roper, W. L. . (1993). Public Health Policy for Preventing Violence. *Health Affairs*, 12(4), 7–29. doi: 10.1377/hlthaff.12.4.7
- Organization of American States (1994). Inter-American Convention on the Prevention, Punishment, and Eradication of Violence against Women (Convention of Belém do Pará). Belém do Pará: OAS.
- Overlien, C.; Hyden, M. . (2009). Children's Actions when Experiencing Domestic Violence. *Childhood*, 16(4), 479–496. doi: 10.1177/0907568209343757
- Pollak, R. A. (2004). An Intergenerational Model of Domestic Violence. *Journal of Population Economics*, 17(2), 311–329. doi: 10.1007/s00148-003-0177-7
- Richard J. Gelles. (1980). Violence in the Family: A Review of Research in the Seventies. *Journal of Marriage and Family*, 42(4), 873–885. doi: 10.2307/351830
- Straus, M. A. (1979). Measuring Intrafamily Conflict and Violence: The Conflict Tactics (CT) Scales. *Journal of Marriage and Family*, 41(1), 75–88. doi: 10.2307/351733.
- Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Hakkında Yönetmelik (2016). Resmi Gazete: 17 Mart 2016, Sayı: 29656.
- Tauchen H.; Witte A. D. (1995). The Dynamics of Domestic Violence. *The American Economic Review*, 85(2), 414–418. doi: 10.2307/2117958
- Türk Ceza Kanunu, No. 5237 (2004). Resmi Gazete: 12 Ekim 2004, Sayı: 25611.
- Türk Medeni Kanunu, No. 4721 (2001). Resmi Gazete: 8 Aralık 2001, Sayı: 24607.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). Resmi Gazete: 9 Kasım 1982, Sayı: 17863.
- Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu (2025). Ev İçi Şiddet Acil Yardım Hattı 2024 Yıllık Veri ve Analiz Raporu. Erişim adresi: <https://tkdf.org.tr/blog/2025/01/ev-ici-siddet-acil-yardim-hatti-2024-yillik-veri-ve-analiz-raporu>.
- United Nations (1979). Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW). 18 December 1979, New York: United Nations.
- United Nations (1989). Convention on the Rights of the Child. New York: United Nations.
- United Nations (1993). Declaration on the Elimination of Violence against Women, New York: United Nations.
- Walby, S. (2004). *The Cost of Domestic Violence*. London: Women and Equality Unit (DTI).
- Tbooks?hl=tr&lr=&id=XutyAwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA159&dq=conflict+in+family+relationships&ots=SRDk6hbbU6&sig=GQrjplwr0_FzV3dGwAK3t831Dlc&redir_esc=y#v=onepage&q=conflict%20in%20family%20relationships&f=false. Erişim Tarihi: 22.02.2026
- Cloke, K. & Goldsmith, J. (2021). *Çatışma yönetimi*. İstanbul: Sola Unitas Yayınevi
- Dökmen, Ü. (2008). *Sanatta ve günlük yaşamda iletişim çatışmaları ve empati*. İstanbul: Remzi Kitabevi
- Eshleman, J.R. (1981). *The family: An introduction* (3rd ed.) Boston: Allyn and Bacon
- Eğimli, A.T. & Yavuz, S. (2020). *Kişilerarası ilişkilerin psikolojik dinamikleri*. Ankara: Nobel Yayınevi
- Folger, J.P., Poole, M.S. & Suttman, R.K. (2020). *Çatışma yönetimi*. (Füsün AKKOYUN, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Yayınevi
- Giddens, A. (1991). *Modernity and self identity. Self and society in the late modern age*, USA: Stanford University Press
- Goffman, E. (2021). *Günlük yaşamda benliğin sunumu*. İstanbul: Metis Yayınevi
- Hapon, N., Vovk, A., Snyadanko, I., Fedyna, L. (2021). Ontological security of an individual: Attachment styles and coping strategies. *Journal of Education Culture and Society*, No.2 DOI: 10.15503.jecs2021.2.317.329
- Hargaden, H., Sills, C. (2014). *Transactional analysis: a relational perspective*. London, New York: Routledge

Aile Sosyolojisinde Güncel Konular

- Hess, J.I. (1973). An instrument for the measurement of the transactional analysis of life positions. *Oklahoma State University. ProQuest Dissertations Thesis*. 1977. 7903677
- James, M. ve Jongeward, D. (2016). *Kazanmak İçin Doğarız*. İstanbul: Sola Unitas Yayınevi
- Karpman, S. (1968). Fairy tales and script drama analysis. *Transactional Analysis Bulletin* 7(26), 39-43
- Kıymaz, E. & Çötök, N.A. (2024). The role of social media in marital relationships: a symbolic interactionist perspective. *Journal of Family Counseling and Education*, 9(2), 89-104
- Nayeri, A., Lotfi, M., Noorani, M. (2014). The effectiveness of group training of transactional analysis on intimacy in couples. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 152, 1167-1170
- Piga, T.R. ve Domenico, S.M.R. (2023). The process of construction of social values: revisiting the concept of social value from the point of view of the symbolic interactionism tradition. 21(4). *Rio de Janeiro e2022*. DOI: <https://doi.org/10.1590/1679-395120220161x>
- Poloma, M.M. (2010). *Çağdaş sosyoloji kuramları*. (Hayriye ERBAŞ, çev. Ed.). Ankara: Gündoğan Yayınevi
- Rank, M.R. ve LeCroy, C.W. (1983). *Toward a multiple perspective in family theory and practice: the case of social exchange theory, symbolic interactionism and conflict theory*. 32(3). ss. 441-448
- Ritzer, G., Stepnisky, J. 2014. *Sosyoloji kuramları*. (Himmat HÜLÜR, Çev. Ed.) Ankara: Deki Yayınevi
- Sadeghi, M, Hezardastan, F, Ahmadi, A, Bahrami, F, Etamadi, O., Fatehizadeh, M. (2011). The effect of training through transactional analysis approach on Couple's communication patterns. *World Applied Sciences Journal*, 12(8): 1337-1341
- Sağlam, E.B. (2018). *Sembolik etkileşimci yaklaşım*. Sosyoloji. (Sağlam, E. B., Boyacıoğlu, A. Ö., Bakacak, A. G. Ed.) Ankara: Siyasal Yayınevi
- Salamat, M. (2005). *Examine the effectiveness of relational skills teaching by using the transactional analysis method on decreasing the marital conflicts in couples of Isfahan city*. MA thesis, Islamic Azad university of Roodehen
- Singelmann, P. (1972). Exchange as symbolic interaction: Convergences between two theoretical perspectives. *American Social Review*, 37, 412-424
- Solomon, C. (2003). Transactional analysis theory: the basics. *Transactional Analysis Journal*, 33(1), 15-22. DOI: 10.1177/03622153703033000103
- Steiner, C. (2014). *Akıllı Bir Kalple Duygusal Okuryazarlık*. (Muzaffer Şahin, Çev. Ed.) Ankara: Nobel Yayınevi
- Stewart I. & Joines, V. (2000). *TA today*. Nottingham, England: Lifespace Publishing
- Tolan, B. (1983). *Toplum bilimlerine giriş*. Ankara: Savaş Yayınları
- Torkan, H. (2006). *Examine the effectiveness of group training of transactional analysis approach on marital satisfaction of Isfahan couples*. MA thesis, Isfahan University
- Turner, J.H., Beeghley, L. & Powers, C. (2021). *Sosyolojik teorinin oluşumu*. (Ümit TATLİCAN, Çev. Ed.). Bursa: Sentez Yayınevi
- Zencirkiran, M. (2025) *Sosyoloji*. Bursa: Dora Yayınevi